

Fastighetsförsäkring

Allmänna villkor

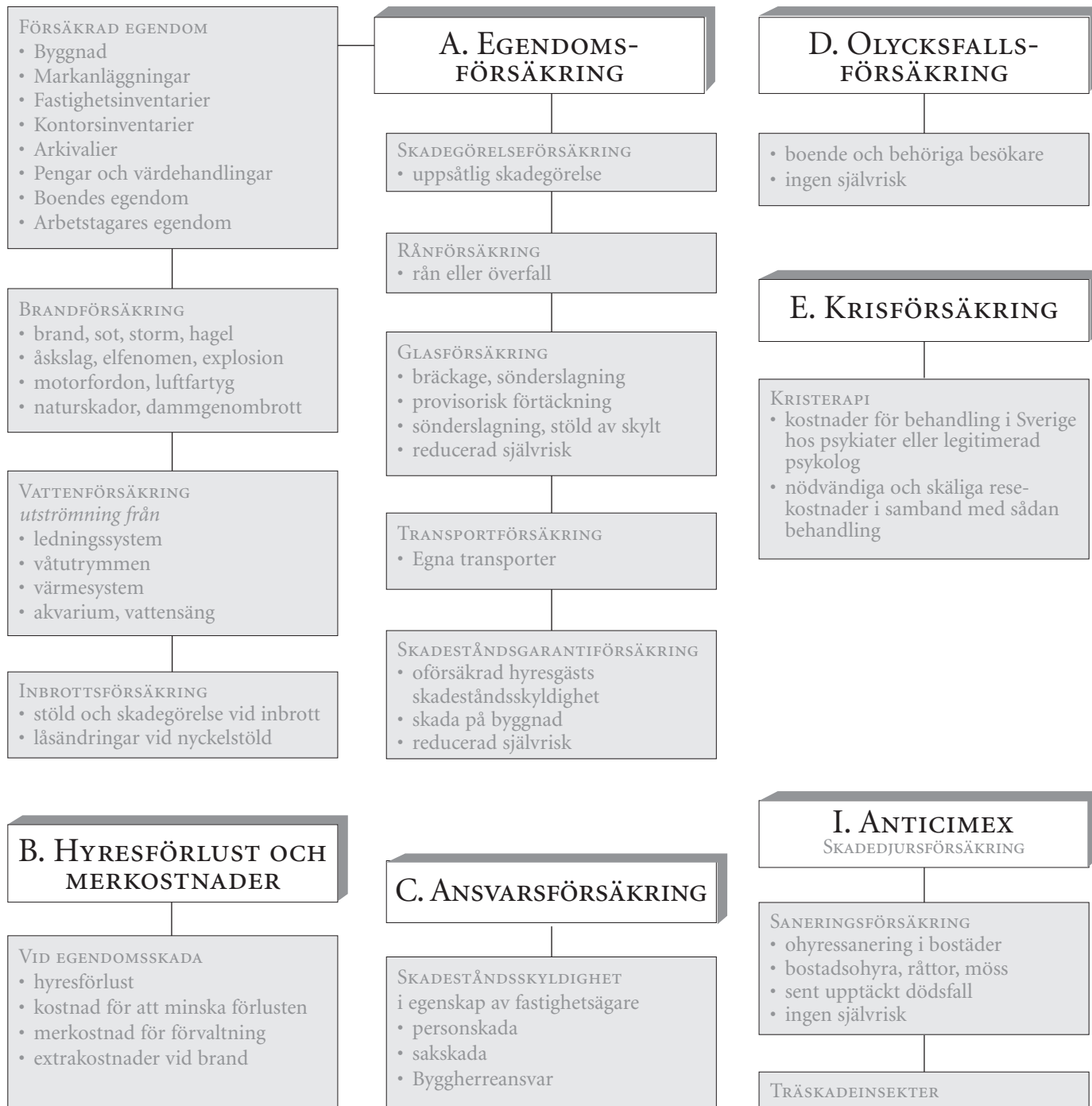

Brandkontoret

*Stockholms Stads Brandförsäkringskontor
försäkrar sedan 1746*

FASTIGHETENS GRUNDFÖRSÄKRING

Översiktlig beskrivning i korthet:

TILLÄGGSFÖRSÄKRINGAR

- MASKIN- OCH KULVERTFÖRSÄKRING
- OLJESKADEFÖRSÄKRING
- ALLRISKFÖRSÄKRING
- ROT-FÖRSÄKRING
- SANERINGSAVTAL
 - ohyressanering i kommersiella lokaler

- RÄTTSSKYDDSFÖRSÄKRING
- STYRELSEANSVAR FÖR BRF
- FÖRMÖGENHETSBROTTSFÖRSÄKRING
- BYGGHERREANSVAR
 - större projekt
- FÖRVALTNINGSFÖRSÄKRING

Förebyggande insatser kan spara både pengar och problem. Även till synes små åtgärder kan minimera kostnader och besvär. För ytterligare information, se vår hemsida www.brandkontoret.se.

Viktigt om din försäkring

Villkor

Det är viktigt att du studerar dessa villkor tillsammans med eventuella andra villkor som kan gälla för din försäkring. Vilka villkor som gäller för försäkringen framgår alltid av ditt försäkringsbrev.

Försäkringsbrev

Ditt försäkringsbrev visar vilket skydd du har. Där finns bland annat uppgifter om försäkringsställe, vad som är försäkrat, försäkringens omfattning, försäkringstid, de grundsjälvrisker som gäller för respektive villkorsavsnitt samt eventuella tilläggförsäkringar.

Om något blivit fel

Det är viktigt att du kontrollerar att det som står i försäkringsbrevet överensstämmer med de rätta förhållandena. Om något är fel måste du snarast kontakta oss så att vi kan rätta till det som blivit fel.

Säkerhetsföreskrifter

Det är också mycket viktigt att du läser igenom och följer de säkerhetsföreskrifter som gäller för din försäkring. Du hittar dem på sidan 31. Om du inte följer dem kan den ersättning du annars skulle få vid en skada minskas eller helt bortfalla. Hur stor minskningen blir beror på skadans storlek och vilken säkerhetsföreskrift du brutit mot.

Allmänna bestämmelser

I villkorsavsnittet Allmänna bestämmelser på sidan 38 finns bland annat regler om

- försäkringstid och förnyelse av försäkring,
- uppsägning av försäkring,
- premiebetalning,
- årligt uppgiftslämnande,
- allmänna undantag.

Undantag, begränsningar och självrisker

Brandkontorets Fastighetsförsäkring ger ett bra skydd vid många skadehändelser men naturligtvis finns det också vissa undantag och ersättningsbegränsningar. Dessa framgår av respektive villkorsavsnitt. Där finns också angivet när speciella självriskbestämmelser gäller, t ex vid vissa slag av vattenskador.

Översiktlig beskrivning

På omslagets insida finner du en översiktlig beskrivning av vår Fastighetsförsäkring. Där finns också de vanligaste tilläggförsäkringarna omnämnda. Det framgår av ditt försäkringsbrev om någon eller några av dessa tilläggförsäkringar har avtalats.

Vid en skada är det alltid de fullständiga försäkringsvillkoren som gäller.

Om en skada inträffar

Så här ska du göra om det inträffat en skada:

Du ska efter förmåga begränsa skadan för att i möjligaste mån minska skadeverkningarna.

Anmäl skadan till oss så fort som möjligt. Det är då viktigt att vi får fullständiga uppgifter om vad som skett och vad som är skadat. Då kan vi behandla skadan snabbare och utge rätt ersättning. Vid stöld eller annat brott ska du dessutom omedelbart göra polisanmälan.

Dina ersättningsanspråk ska du sedan framställa till oss snarast möjligt men senast inom sex månader efter skadan. I annat fall går du miste om ersättningen.

Du ska inte påbörja reparationer eller andra åtgärder förrän du talat med oss. Detta gäller dock naturligtvis inte nödvändiga akutåtgärder.

Innehåll

Med Brandkontoret avses i dessa villkor Stockhols Stads Brandförsäkringskontor som är försäkringsgivare om inte annat sägs.
Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet.

A. Egendomsförsäkring	Sid		Sid
1. Vem försäkringen gäller för	1	Markanläggningar	13
2. När försäkringen gäller	1	Inventarier som återställs	13
3. Var försäkringen gäller	1	Inventarier som inte återställs	13
4. Vad försäkringen gäller för	1	Arkivalier	13
5. Försäkrad egendom	1	Värdehandlingar	13
Byggnad	1	Boendes egendom	13
Markanläggningar	1	Arbetstagares egendom	13
Fastighetsinventarier	2	20. Självrisk	14
Inventarier för fastighetsförvaltning	2	Brandförsäkring	14
Arkivalier	2	Vattenförsäkring	14
Pengar och värdehandlingar	2	Maskinförsäkring – värmekulvert	14
Boendes egendom	2	21. Skadeersättningsregler	15
Arbetstagares egendom	2	Röjningskostnad	15
Undantagen egendom	3	Räddningskostnad	15
6. Försäkringsform och försäkringsbelopp	3	Underförsäkring	15
Helvärdeförsäkring	3	Panträtt i fast egendom	15
Fullvärdeförsäkring	3	Högsta ersättning i särskilda fall	16
Förstariskförsäkring	3	Ersättningsregler i övrigt	16
Värdeökning – byggnad	3	Betalning av ersättning	16
8. Brandförsäkring	4	B. Hyresförlustförsäkring	
Brand	4	1. Vem försäkringen gäller för	17
Sotutströmning	4	2. När försäkringen gäller	17
Explosion	4	3. Vad försäkringen gäller för	17
Åskslag och elfenomen	4	Hyresförlust	17
Frätande gas	4	Extrakostnader vid katastrofbrand	17
Luftfartyg	4	Merkostnader för fastighetsförvaltning	17
Motordrivet fordon	4	4. Försäkringsbelopp	18
Storm, hagel samt snötryck	5	5. Skadevärderingsregler	18
Naturskador och damngenombrott	5	6. Självrisk	18
9. Vattenförsäkring	6	7. Skadeersättningsregler	18
10. Inbrottsförsäkring	6	Räddningskostnad	18
Stöld och skadegörelse vid inbrott	6	Underförsäkring	18
Stöld av nycklar	7	Högsta ersättning i särskilda fall	18
11. Skadegörelseförsäkring	7	Betalning av ersättning	19
12. Rånförsäkring	7	C. Ansvarsförsäkring	
13. Glasförsäkring	7	1. Vem försäkringen gäller för	20
Glas	7	2. När försäkringen gäller	20
Skylt	8	3. Vad försäkringen gäller för	20
Undantag	8	4. Försäkrad skadeståndsskyldighet	20
14. Transportförsäkring	8	Person- och sakskada	20
15. Skadeståndsgarantiförsäkring	8	Byggherreansvar – miljöansvar	20
16. Oljeskadeförsäkring (särskilt avtal)	9	Personuppgiftsansvar	20
17. Maskinförsäkring (särskilt avtal)	9	Åtagande	20
Installationer	9	5. Vad försäkringen inte gäller för	21
Värmekulvert	10	Förutsebar skada	21
18. Allriskförsäkring (särskilt avtal)	10	Omhändertagen egendom	21
19. Skadevärderingsregler	11	Motordrivet fordon	21
Byggnad som återställs	11	Miljöskador	21
- tabell för "åldersavdrag"	12		
Byggnad som inte återställs	12		

	Sid		Sid
Böter och viten	22	Vattenförsäkring – installation och underhåll	33
Annan försäkring	22	Vattenförsäkring – frysrisk	33
Lag eller myndighets föreskrift	22	Inbrottsförsäkring – skyddskrav (skyddsklass 1)	33
6. Självrisk	22	Inbrottsförsäkring – nyckel, kort, kod, låskomb.	34
7. Skadeersättningsregler	22	Transportförsäkring	34
Högsta ersättning	22	Maskinförsäkring – installationer	34
Räddningskostnad	23	Maskinförsäkring – värmekulvert	34
Betalning av ersättning	23	Allriskförsäkring	34
		Samtliga skadehändelser	
D. Olycksfallsförsäkring		- dataprogram och datainformation	34
1. Vem försäkringen gäller för	24	Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift	35
2. När försäkringen gäller	24	2. Upplýsningsplikt och riskökning	35
3. Var försäkringen gäller	24	Felaktiga uppgifter	35
4. Vad försäkringen gäller för	24	Ändrade förhållanden	35
5. Åtgärder vid skada	24	Besiktning	35
6. Självrisk	24	3. Räddningsplikt	35
7. Skadeersättningsregler	24	4. Skadereglering	36
Högsta ersättning	24	Anmälan om skada	36
Betalning av ersättning	25	Ersättningskrav och upplýsningsplikt	36
		Besiktning av skada	37
		Preskription	37
E. Krisförsäkring		H. Allmänna bestämmelser	
1. Vem försäkringen gäller för	26	1. Försäkringstiden	38
2. När försäkringen gäller	26	2. Uppsägning under försäkringstiden	38
3. Vad försäkringen gäller för	26	3. Premiebetalning	38
4. Undantag	26	Första premie	38
		Förnyelsepremie	38
F. Rättsskyddsförsäkring (särskilt avtal)		Dröjsmål med premiebetalning	38
1. Vem försäkringen gäller för	27	Tilläggspremie under försäkringstiden	39
2. När försäkringen gäller	27	Premiebetalning via faktura eller konto	39
3. Var försäkringen gäller	27	Premieåterbetalning när försäkringen upphör	39
4. Vad försäkringen gäller för	27	4. Årligt uppgiftslämnande	39
5. Försäkrade tvister och mål	27	5. Tvist om värdering	39
Tvister försäkringen gäller för	27	6. Allmänna undantag	40
Tvist med skiljeförfarande	28	7. Leverantörsgaranti	40
Skattemål	28	8. Dubbelförsäkring	40
6. Flera tvister	28	9. Force majeure	40
7. Vad försäkringen inte gäller för	28	10. Återkrav	40
Vissa kostnader	28	11. Försäkringsförmedlares medverkan	40
Rättshjäl	28	12. Försäkringsavtalslagen mm	40
Tvister försäkringen inte gäller för	29		
8. Val av ombud	29	I. Anticimex Skadedjursförsäkring	
9. Åtgärder vid skada	30	1. Vem försäkringen gäller för	41
Anmälan om skada	30	2. Var försäkringen gäller	41
Bedrägliga uppgifter	30	3. När försäkringen gäller	41
10. Självrisk	30	4. Försäkringens omfattning	41
11. Skadeersättningsregler	30	5. Inspektion och försanering	41
Högsta ersättning	30	6. Sanering av skadedjur	41
Betalning av ersättning	30	7. Skada orsakad av träskadeinsekter	42
12. Preskription	30	8. Skada genom sent upptäckt dödsfall	42
		9. Gemensamma ersättningsregler	42
G. Föreskrifter		10. Försäkringstagarens åtaganden	43
1. Säkerhetsföreskrifter	31	11. Säkerhetsföreskrifter	43
Allmänt	31		
Brandförsäkring – Heta arbeten	31		
Brandförsäkring – revisionsbesiktning	33		
Brandförsäkring – släckning och larm	33		

A. Egendomsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- försäkringstagaren samt
- annan än försäkringstagaren när denne är ägare av egendom som försäkringstagaren ansvarar för eller har åtagit sig att försäkra, förutsatt att ersättning inte kan erhållas genom annan försäkring.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för egendomsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller på försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet.

För annan egendom än Byggnad gäller försäkringen även på annan plats inom Norden, under transport utanför försäkringsstället dock endast enligt A 14 Transportförsäkring, sid 8.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av skadehändelse (A 8-18, sid 4-10) för vilken försäkringen gäller enligt avtalad omfattning.

Med egendomsskada avses fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som får till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat och således inte värdeminskning som uppkommer enbart genom att egendomen inte kan användas på beräknat sätt.

5. Försäkrad egendom

Beträffande försäkrad egendom vid Oljeskadeförsäkring och Maskinförsäkring, se A 16 respektive A 17, sid 9.

5.1 Byggnad

Försäkringen omfattar byggnad som är angiven i försäkringsbrevet.

Byggnader med byggnadsarea högst **30 m²** omfattas av försäkringen intill **15 basbelopp** per byggnad.

Med byggnad avses även egendom som hör till byggnad enligt 2 kap jordabalken. Till byggnad hör sålunda fast inredning och annat som byggnaden försetts med om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden och har samma ägare som byggnaden.

Försäkringen omfattar inte mervärdet av egendom som hyresgäst, bostadsrättshavare eller annan tillfört byggnaden, såvida inte sådan egendom uttryckligen övergått i fastighetsägarens ägo.

Till byggnad hänförs dessutom oljetank och bränsle som finns inom fastigheten och är avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

5.2 Markanläggningar

Försäkringen omfattar markanläggningar intill **10 basbelopp**.

Med markanläggningar avses fastighetens mark med växtlighet, stängsel, flaggstång och brygga.

Hit hänförs även fast lekutrustning, utomhusbelysning, motorvärmare, markbeläggning samt konstverk utomhus.

5.3 Fastighetsinventarier

Försäkringen omfattar fastighetsinventarier intill **10 basbelopp**.

Med fastighetsinventarier avses:

- egendom avsedd för fastighetens skötsel (beträffande fordon, se 5.9 nedan),
- inventarier som fastighetsägaren anskaffat till hyresgästers gemensamma bruk, även om äganderätten övergått till en av dessa bildad förening,
- material som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagda inom fastigheten. Hit hänförs också bortmonterade byggnadstillbehör.

5.4 Inventarier för fastighetsförvaltning

Försäkringen omfattar Inventarier för fastighetsförvaltning intill **25 basbelopp**.

Härmed avses egendom som används i kontorsverksamhet avseende försäkrad fastighets förvaltning samt av försäkringstagaren bekostad fast inredning i förhyrd lokal.

5.5 Arkivalier

Försäkringen omfattar Arkivalier intill **4 basbelopp**.

Med Arkivalier avses:

- originalhandlingar t ex manuskript, bokföringsböcker, korrespondens, kartotek, ritningar och exponerad originalfilm,
- maskinellt avläsbar information lagrad på datamedia.

5.6 Pengar och värdehandlingar

Försäkringen omfattar Pengar och värdehandlingar

- intill **2 basbelopp** vid förvaring i låst värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183 (eller motsvarande svensk standard) eller vid rån och överfall,
- intill **0,2 basbelopp** vid annat förvaringssätt.

Med Pengar avses även gällande frimärken.

Med Värdehandlingar avses aktier, obligationer, kuponger, lottsedlar med vinst, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordringsbevis.

5.7 Boendes egendom

Försäkringen omfattar bostadshyresgästs eller bostadsrättsinnehavares personliga lösegendom

- intill **10 basbelopp** för egendom som är i försäkringstagarens vård,
- intill **2 000 kronor** per bostadslägenhet vid brand- eller vattenskada enligt dessa villkor och som samtidigt drabbat försäkringstagarens egendom, i den mån ersättning inte kan erhållas genom annan försäkring. Ersättning lämnas dock endast under förutsättning att skadan på försäkringstagarens egendom minst uppgår till för den aktuella skadan gällande självrisken.

5.8 Arbetstagares egendom

Försäkringen omfattar arbetstagares egendom intill **0,2 basbelopp** per arbetstagare.

Härmed avses personlig lösegendom tillhörig arbetstagare hos försäkringstagaren samt egendom som enligt kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

5.9 Undantagen egendom

Följande egendom omfattas av försäkringen endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon samt registreringspliktiga släpfordon,
- luftfartyg, skepp och båtar,
- delar av byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande mark- eller vattenyta,
- värmekulvertanläggning varmed avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem för distribution av värme och varmvatten, innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje samt kulvertkammare med utrustning. Till anläggningen räknas inte under- och abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning,
- ledning utanför byggnad.

6. Försäkringsform och försäkringsbelopp

Anm. Oberoende av försäkringsform värderas skada alltid enligt bestämmelserna i A 19 Skadevärderingsregler, sid 11.

6.1 Helvärdeförsäkring

Helvärdeförsäkring gäller för byggnad om inte annat anges i försäkringsbrevet. Helvärdeförsäkring innebär att byggnadens hela värde är försäkrat med försäkringsbelopp.

Försäkringsbeloppet skall motsvara byggnadens nyvärde, varmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit om byggnaden färdigställdes som ny vid skadetillfället. Här skall medräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk, dock inte kostnader för egendom som är undantagen enligt A 5.9 ovan.

Är försäkringsbeloppet lägre än ovan sagts, föreligger underförsäkring, se A 21.3, sid 15.

6.2 Fullvärdeförsäkring

Fullvärdeförsäkring gäller för byggnad om så anges i försäkringsbrevet.

Fullvärdeförsäkring innebär att byggnadens hela värde är försäkrat utan försäkringsbelopp. Som underlag för premieberäkning används ett kalkylvärde motsvarande beräknad återuppbyggnadskostnad. Skada ersätts även om detta värde överskrids.

6.3 Förstariskförsäkring

Förstariskförsäkring gäller för byggnad om så anges i försäkringsbrevet. För byggnader med byggnadsarea högst 30 m² gäller förstariskförsäkring om inte annat anges i försäkringsbrevet.

Förstariskförsäkring gäller alltid för egendom enligt A 5.2-5.8 sid 1-2.

Förstariskförsäkring innebär att viss del av egendomens värde är försäkrat med försäkringsbelopp.

6.4 Värdeökning - byggnad

Det vid försäkringsårets början gällande försäkringsvärdet anses vid varje tidpunkt höjt med det belopp varmed byggnadens värde ökat från försäkringsårets början enligt nedan. Har anmälan skett om ändrat försäkringsvärde tas vid skadetillfället hänsyn härtill.

- fullvärdeförsäkrad byggnad

Värdeökning genom investering intill 30% av produktionskostnaden för byggnadens bruttoarea (BTA), dock högst 10 000 m².

- byggnad med försäkringsbelopp

Värdeökning genom dels investering enligt ovan, dels index (se H 4, sid 39).

8. Brandförsäkring

Säkerhetsföreskrifter för Brandförsäkring, se G 1.1 – 1.4, sid 31-33.

Brandförsäkringen omfattar skadehändelser enligt A 8.1 – 8.9.

Är byggnaden försäkrad i Brandkontoret för all framtid skall, om så är för försäkringstagaren förmånligare, villkor för allframtidsförsäkring tillämpas vid skada enligt A 8 Brandförsäkring, utom vad gäller självrisker. Vid skada enligt A 8.9 gäller dock dessa villkor.

8.1 Brand

Ersättning lämnas för skada genom brand varmed förstås eld som kommit lös. Som brandskada anses inte skada genom hetta från eldstad eller genom att glöd eller upphettat föremål, som inte är i brand, svett eller bränt håll utan att brand uppstått.

Självrisk

Försäkringen gäller i vissa fall utan självrisk enligt A 20.1, sid 14.

8.2 Sotutströmning

Ersättning lämnas för skada genom sotutströmning från eldstad för uppvärmning av försäkrad byggnad om sotutströmningen är plötslig och oförutsedd samt uppstår i samband med eldning.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

8.3 Explosion

Ersättning lämnas för skada genom explosion.

Med explosion förstås en ögonblickligt uppträdande kraftyttring, förorsakad av gasers eller ångors strävan att utvidga sig.

Undantag

Ersättning lämnas inte för

- skada genom sprängningsarbete,
- skada på rör genom explosion av röret, om dess yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller vattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller rökgasvägar.

8.4 Åskslag och elfenomen

Ersättning lämnas för skada genom åskslag eller annat plötsligt och oförutsett elfenomen, t ex kortslutning, överspänning eller överslag.

8.5 Frätande gas

Ersättning lämnas för skada genom gas som bildats vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast och som ger upphov till frätande ämnen.

8.6 Luftfartyg

Ersättning lämnas för skada genom luftfartyg som störtar eller genom föremål som faller från luftfartyg.

8.7 Motordrivet fordon

Ersättning lämnas för skada genom påkörning med motordrivet fordon.

Undantag

Ersättning lämnas inte

- när trafikskadeersättning kan lämnas enligt trafikskadelagen (TSL) eller motsvarande lagstiftning i andra länder,
- för skada på det påkörande fordonet eller på egendom som transporteras med fordonet.

Förhöjd självrisk

Försäkringen gäller med förhöjd självrisk enligt A 20.1, sid 14.

8.8 Storm, hagel samt snötryck

Ersättning lämnas endast för skada på hus och däri befintlig egendom. Till huset räknas även därpå fast anbringad egendom som hör till byggnad enligt jordabalken.

Ersättning lämnas för skada genom storm - minst 21 m per sekund - eller skada som orsakas av att egendomen slås sönder av hagel. Med skada genom storm avses även att egendomen skadas av föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig.

Ersättning lämnas även för skada genom snötryck som uppkommer i direkt samband med extrem nederbördsmängd eller andra extrema väderförhållanden under förutsättning att det på grund av väderbetingelserna inte varit möjligt att undanröja snötrycket och att tidigare snöbelastning inte väsentligt påverkat skadan.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada

- genom översvämning (se dock 8.9 nedan), sjöhävning eller is-skruvning,
- på revetering, puts eller skorstensbeklädnad såvida inte skadan orsakats av föremål som storm blåst omkull eller fört med sig,
- på växthus av plast eller glas, plasthall, tält, båthus, tillfälligt hus och inte heller för skada på egendom i dessa,
- vars uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter,
- på glas som är monterade på därför avsedd plats (se dock A 13, sid 7).

Förhöjd självrisk

Försäkringen gäller i vissa fall med förhöjd självrisk enligt A 20.1, sid 14.

8.9 Naturskador och dammgenombrott

Ersättning lämnas för skada genom

- ras, varmed avses att jordmassor, klippblock eller stenar kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge, eller lavin,
- jordskalv inom Norden med en styrka av minst 4 enligt den regionala Richterskalan,
- vulkanutbrott inom Norden,
- att vatten strömmat från markytan direkt in i byggnad genom dörr, fönster, ventil eller annan öppning eller inomhus trängt upp ur avloppsledning till följd av
 - skyfall minst 1 mm/minut eller 50 mm/dygn eller
 - snösmältning, stigande sjö eller annat vattendrag vid extrem väderlek,
- genombrott av damm för magasinering av vatten. Försäkringen gäller dock inte för skada som direkt eller indirekt orsakats av dammgenombrott i kraftverks- eller regleringsdamm för elproduktion och som tillhör annan än försäkringstagaren.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada

- på markanläggningar (A 5.2, sid 1), brunn eller vattentäkt,
- genom ras om skadan orsakats av
 - enbart sättning i mark eller grund,
 - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete eller uppläggning av jord- eller stenmassor,
 - vatten- eller vågerosion.

Förhöjd självrisk

Försäkringen gäller med förhöjd självrisk enligt A 20.1, sid 14.

Högsta ersättning

Begränsad ersättning, se A 21.5, sid 16.

9. Vattenförsäkring

Säkerhetsföreskrifter för Vattenförsäkring, se G 1.1, sid 31 samt G 1.5 - 1.6, sid 33.

Anm. Med tätskikt avses t ex tråd- eller kemsvetsad golv- och väggmatta, keramiska plattor inklusive under- eller bakomliggande isolering.

Ersättning lämnas för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga eller kondens - från ledningssystem för vatten, värme och avlopp med därtill anslutna anordningar eller från akvarium eller vattensäng,
- vatten från invändigt utrymme med golvbrunn och som för sin funktion försetts med tätskikt avsedd att förhindra utströmning,
- vattenånga, olja eller annan vätska från ledningssystem för lokal-uppvärmning med därtill anslutna anordningar,
- vatten från grundvattengrop vid plötsligt och oförutsett fel på pumpmaskineriet eller vid strömavbrott,
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

Åtkomstkostnad Vid ersättningsbar skada ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckageställe beläget inom försäkrad byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

Undantag Ersättning lämnas inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakat skadan eller för skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett,
- golv- eller väggtätskikt vid skada som orsakats av att tätskiktet var bristfälligt, även om tätskiktet fungerar som ytbeklädnad,
- skada genom utströmning till följd av spolning, rensning och liknande arbete som utförs i samband med invändig renovering av rörledningar (s k relining),
- skada genom utströmning från/genom rök-, eller ventilationskanal, dräneringssystem, altan, balkong, parkeringsdäck, innergård, fasad, grund, grundmur, tak, takränna, utvändigt stuprör,
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad ur avloppsledning (se dock A 8.9, sid 5),
- den utströmmade vätskan, ångan eller kylmedlet,
- skada genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen skett under den tid försäkringen varit i kraft.

Förhöjd självrisk Försäkringen gäller i vissa fall med förhöjd självrisk enligt A 20.2, sid 14.

10. Inbrottsförsäkring

Säkerhetsföreskrifter för Inbrottsförsäkring, se G 1.1 sid 31 samt G 1.7 - 1.8, sid 33-34.

Anm. För Inbrottsförsäkring gäller, om inte annat anges i försäkringsbrevet, alltid inbrottsskydds krav (skyddsklass 1) enligt G 1.7 sid 33.

Inbrottsförsäkringen omfattar skadehändelser enligt A 10.1 - 10.2.

10.1 Stöld och skadegörelse vid inbrott

Ersättning lämnas för skada genom stöld eller skadegörelse förövad av person som olovligen tagit sig in i försäkrad byggnad eller däri befintlig lokal

- genom inbrott eller
- med för låset avsedd nyckel, passagekort, kod eller liknande som åtkommits genom rån eller inbrott i annan lokal eller i bostad.

Med inbrott förstås att med våld bryta sig in eller med dyrt taga sig in i byggnad eller lokal.

	Som byggnad eller lokal anses inte plasthall, tält, fordon, arbetsredskap, container, skåp, kista, nyckeltub eller liknande.
<i>Undantag</i>	Ersättning lämnas inte för: • skadegörelse genom sprängning (se dock A 8.3, sid 4), • skada i den mån lokalhyresgäst enligt kontrakt svarar för skadan, • kostnad för vakthållning.

10.2 Stöld av nycklar

Om nyckel som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud stulits genom rån eller inbrott och låsändringar på grund därav skäligen är påkallade i försäkrad byggnad, ersätts kostnaden härför. Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till sammanlagt **2 basbelopp** för samtliga försäkringstagaren tillhöriga och i Brandkontoret försäkrade byggnader. Har nycklar stulits ur godkänt låst värdeskåp eller åtkommits vid rån, är ersättningen vid varje skadetillfälle begränsad till sammanlagt **5 basbelopp**.

11. Skadegörelseförsäkring

	<i>Säkerhetsföreskrifter för Skadegörelseförsäkring, se G 1.1, sid 31.</i> Ersättning lämnas för skada genom uppsåtlig skadegörelse.
<i>Undantag</i>	Ersättning lämnas inte för skada • som består i stöld, • skada i den mån lokalhyresgäst enligt kontrakt svarar för skadan, • på egendom utomhus, • på plasthall eller tält, • på hissanläggning, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran, • som orsakats av den försäkrade, av hyresgäst eller av annan med nyttjanderätt till egendomen, • genom målning, färgning, klotter, inristning eller liknande.
<i>Högsta ersättning</i>	Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till 2 basbelopp .

12. Rånförsäkring

	Ersättning lämnas för skada genom rån eller överfall. Med rån avses tillgrepp av eller skada på egendom genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara. Med överfall avses här att våld på person utövats. Ersättning lämnas också för skada genom att lindrigare våld använts förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsatts för våldet och att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan.
<i>Undantag</i>	Ersättning lämnas inte • för Pengar och värdehandlingar om den som utsatts för rånet var under 18 år. Detta undantag gäller dock inte vid rån i försäkrings-tagarens lokaler, • då den som utsatts för rånet medverkat till eller främjat skadan, • vid utpressning eller kidnappning.

13. Glasförsäkring

13.1 Glas

Ersättning lämnas för skada som består i bräck, sönderslagning eller stöld av glas i försäkrad byggnad. Dessutom ersätts skada genom inristning om denna medför uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Med glas jämställs plastmaterial såsom material av polykarbonat, akrylplast eller liknande som används i stället för glas.

Vid ersättningsbar glasskada ersätts även

- skäligen kostnader avseende provisorisk förtäckning,
- kostnad för behandling av glaset, t ex målning, etsning, blästring samt plastfilm som glaset belagts med.

Högsta ersättning Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till **2 basbelopp**.

13.2 Skylt

Ersättning lämnas även för skada genom bräck, sönderslagning eller stöld av skylt med tillhörande armatur och stativ monterad på eller i försäkrad byggnad. Som skylt anses inte markis.

Högsta ersättning Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till **1 basbelopp**.

13.3 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- skada i den mån lokalhyresgäst enligt kontrakt svarar för skadan,
- skada som uppkommer till följd av byggnads-, anläggnings-, sprängnings- eller andra entreprenadarbeten på försäkringsstället,
- skada på glas i växthus,
- skada som består i eller uppkommer genom kondens,
- kostnad för vakthållning efter glasskada.

14. Transportförsäkring

Säkerhetsföreskrifter för Transportförsäkring, se G 1.1, sid 31 samt G 1.9, sid 34.

Ersättning lämnas för plötslig och oförutsedd skada under transport inom Norden till eller från försäkringsställe med försäkringsstagarens egna, hyrda, lånade, leasade eller anställdas transportmedel samt under lastning och lossning i samband med sådan transport.

Ersättning lämnas i den mån försäkringstagaren står faran för egendomen och skadan inte kan ersättas genom annan försäkring.

Undantag Ersättning lämnas inte för

- skada i samband med yrkesmässig transportverksamhet,
- pengar och värdehandlingar.

Högsta ersättning Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till **1 basbelopp**.

15. Skadeståndsgarantiförsäkring

Ersättning lämnas för oförutsedd skada på försäkrad byggnad

- som inte är att hänföra till normalt slitage och
- för vilken försäkringstagaren enligt gällande rätt är berättigad till skadestånd av bostadshyresgäst och
- som är ersättningsbar enligt gängse villkor för Ansvarsförsäkring för privatperson.

Försäkringen gäller endast under förutsättning att skadevållaren saknar gällande ansvarsförsäkring.

Högsta ersättning Ersättning för skador vållade av en och samma hyresgäst är begränsad till **15 basbelopp**, även om skadorna inträffat vid olika tillfällen under flera försäkringsår. Ersättningens storlek bestäms enligt reglerna i 5 kap Skadeståndslagen.

Självrisk Endast en självrisk uttas för skador som vållats av samma hyresgäst även om de inträffat vid olika tillfällen under förutsättning att de fram till upptäckten varit okända för försäkringstagaren.

16. Oljeskadeförsäkring (tilläggsförsäkring)

Oljeskadeförsäkring ingår endast om så anges i försäkringsbrevet.

Ersättning lämnas för skada genom oförutsedd utströmning av olja eller annan brännbar vätska från för byggnadens funktion avsedd tank, cistern eller annan installation. Försäkringen ersätter

- skada på egendom tillhörig försäkringstagaren, även om egendomen inte i övrigt omfattas av försäkringen,
- skada på egendom tillhörig tredje man samt dennes förmögensförlust till följd härav varvid endast krävs att rättsligt relevant orsakssamband föreligger mellan utströmningen och skadan.

Anm. Till egendom räknas även mark, sjö, vattendrag och vattentäkt.

Försäkringen ersätter även den kostnad som består i förlust eller förstöring av den utrunna vätskan, dock högst motsvarande volymen av den tank eller cistern varifrån utströmningen skett.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada

- på den tank, cistern eller installation varifrån utströmningen skett,
- som kan ersättas genom annan försäkring.

Högsta ersättning

Ersättningen är vid varje skadetillfälle begränsad till **20 basbelopp**.

17. Maskinförsäkring (tilläggsförsäkring)

Maskinförsäkring ingår endast om så anges i försäkringsbrevet.

17.1 Installationer m m

Säkerhetsföreskrifter för Maskinförsäkring- installationer, se G 1.1, sid 31 samt G 1.10, sid 34.

Ersättning lämnas för plötslig och oförutsedd skada. Som plötslig och oförutsedd anses inte skada som består i förslitning, förbrukning, korrosion, beläggning, avsättning eller liknande.

I skadekostnaden medräknas även kostnad för lokalisering och friläggning för att möjliggöra reparation av ersättningsbar skada samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

Försäkringen omfattar till försäkrad byggnad hörande och inom fastigheten befintlig

- anläggning för vatten, värme, kyla, avlopp, ventilation, gas och elektricitet (beträffande värmekulvert, se A 17.2 nedan),
- hiss, rulltrappa eller annan anordning för personbefordran,
- anläggning för avfalls- eller återvinningshantering,
- tvätt-, kyl- och frysanläggning för gemensamt bruk i fastigheten,
- manöverorgan till maskinellt manövrerad fordonsport.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada genom

- sprängningsarbete,
- ras, skred, förskjutning och sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till sådan händelse,
- vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten svämmat över eller trängt ut ur avloppsledning (se dock A 8.9 sid 5),

Ersättning lämnas inte för skada som

- inte påverkar egendomens användbarhet,
- består i sönderfrysning av förbränningsmotor med kylsystem,
- består i stöld.

Ersättning lämnas inte för skada på

- sanitetsgoods, spis, disk-, tvätt- eller annan hushållsmaskin i bostad eller lokal,
- belysningsarmatur, brunn, simbassäng,
- skorsten, rökgång, fundament, murverk, inmurning, infodring,
- elpatron i värmepanna eller varmvattenberedare.

17.2 Värmekulvert

Säkerhetsföreskrifter för Maskinförsäkring- värmekulvert, se G 1.1 sid 31 samt G 1.11, sid 34.

Försäkringen omfattar högst 15 år gammal värmekulvertanläggning (se A 5.9, sid 3) hörande till försäkrad byggnad till den del den är belägen inom fastigheten.

Ersättning lämnas för oförutsedd skada.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada

- genom sprängningsarbete,
- genom ras eller skred om skadan orsakats av markarbeten, uppläggning av jord- eller stenmassor, vatten- eller vågerosion,
- som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare,
- som enbart består i bristande funktion,
- som inte påverkar egendomens användbarhet.

Särskild självrisk

Försäkringen gäller med särskild självrisk enligt A 20.3, sid 14.

18. Allriskförsäkring (tilläggsförsäkring)

Säkerhetsföreskrifter för Allriskförsäkring, se G 1.1, sid 31 samt G 1.12, sid 34.

Allriskförsäkring ingår endast om så anges i försäkringsbrevet.

Ersättning lämnas för plötslig och oförutsedd fysisk skada på försäkrad byggnad och som är av sådan art att den påverkar byggnadens användbarhet. T ex ersätts skadegörelse genom målning, färgning, klotter, inristning eller liknande endast om denna är särskilt ingripande eller på annat sätt särskilt störande. Som plötslig och oförutsedd anses inte skada som består i förslitning, förbrukning, korrosion, beläggning, avsättning, självförstörelse (t ex vittring eller självsprickor) eller annan gradvis förändring eller långtidspåverkan.

Undantag

Ersättning lämnas inte för skada

- för vilken ersättning kan lämnas enligt A 8 - 19, även om försäkringen avtalats att inte gälla med denna omfattning,
- genom stöld såvida inte skadetillfället kan preciseras och stölden inte begåtts av arbetstagare hos den försäkrade,
- i samband med byggnads-, anläggnings-, sprängnings- eller andra entreprenadarbeten på försäkringsstället,
- genom sprängningsarbete,
- som inträffar under transport,
- genom nederbörd eller översvämning,
- skada orsakad av skadedjur eller skadeinsekter,
- vars uppkomst eller omfattning väsentligt påverkats av ingrepp i bärande konstruktion till den del detta kan lastas den försäkrade,
- som beror på sättning i undergrund eller mark.

Högsta ersättning

Ersättningen är vid varje skadetillfälle, om inte annat avtalats, begränsad till **10 basbelopp**.

19. Skadevärderingsregler

- Skada på egendom värderas enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.
- *nyvärde* Med nyvärde avses beträffande byggnad den kostnad som skulle ha uppkommit om byggnaden färdigställts som ny vid skadetillfället. Här medräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk, dock inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande mark- eller vattenyta.
- För annat föremål avses med nyvärde den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats som nytt vid skadetillfället. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet skall kunna tas i bruk.
- *tekniskt värde* Tekniskt värde vid en viss tidpunkt är nyvärdet vid samma tidpunkt minskat med avdrag för ålder, slitage och omodernitet.
- *ekonomiskt värde* Med ekonomiskt värde avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas beräknas ekonomiskt värde som nyvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, belägenhet, minskad användbarhet och annan omständighet.

19.1 Byggnad (A 5.1) som återställs

- Med återställande förstås reparation eller återuppförande eller anskaffande av lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål. Återställandet skall ske inom två år efter skadan. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år efter skadan.
- Vid återställande värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden med samma utförande, men på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. För byggnad med
- *"kulturbyggnader"* dokumenterat kulturhistoriskt eller konstnärligt värde gäller dock att byggnaden får istandsättas eller återuppföras i samma skick som före skadan beträffande metoder och material.
- *fördyrat återställande* Fördyras återställandet på grund av myndighetsföreskrift angående byggnads utförande medräknas sådana merkostnader i skadekostnaden, dock högst intill **10 basbelopp** samt därutöver 10% av skadekostnaden. Här inräknas inte kostnader som oavsett skadan skulle ha uppkommit inom två år räknat från skadedagen.
- Om återställande sker på annan plats, värderas skadan högst till vad det skulle kostat att reparera eller återuppföra den skadade byggnaden på ursprunglig grund.
- Återställandekostnaden minskas med värdeökning till följd av förhöjd ändamålsenlighet av annan orsak än ändrad belägenhet.
- I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forcing, t ex reparation på övertid, överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.
- I skadekostnaden inräknas inte heller värdeminskning som egendomen efter återställandet kan anses ha undergått genom skadan.
- Kan utan väsentlig olägenhet återställande ske i samband med normalt underhåll värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

Tekniskt värde mindre än halva nyvärdet

Om byggnad eller del av byggnad, installation eller ytbeläggning vid skadetillfället har ett tekniskt värde som är mindre än halva nyvärdet, värderas skadan i sin helhet (inkl. arbetskostnad) högst till det tekniska värdet. Varje byggnadsdel, installation eller ytbeläggning bedöms härvid för sig.

Vid fastställande av tekniskt värde används riktvärden för beräknad livslängd enligt tabell nedan. Om byggnadsdelen före skadan var i uppenbart behov av reparation eller utbyte kan annan bedömning av beräknad livslängd göras.

Byggnadsdel	Beräknad livslängd
Köksinredning	60 år
Installation för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation samt maskinell utrustning	
- rörsystem, vattenradiatorer	40 år
- värmepumpsanläggningar, solfångare, vindkraftverk, takvärme, hushållsmaskiner inkl spis, maskinell utrustning i tvättstuga	15 år
- elpanna	20 år
- övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin	25 år
- sanitetsgoods	40 år
Elinstallationer (kablar inkl. brytare och uttag)	50 år
Larmanläggning	15 år
Radio- och TV-antenn (även parabol), markiser	15 år
Målning	15 år
Tapetsering samt annan väggbeklädnad (ej våtrum)	15 år
Golvbeläggningar (ej våtrum)	
- textila	15 år
- plast, linoleum, laminat, kork	25 år
- massivt trägolv, utbyte	70 år
- trälamellgolv, utbyte	50 år
- trägolv, slipning och lackning	20 år
Våtrumsbeklädnad	
- golv och väggmatta (trådsvetsad)	20 år
- keramiska plattor inkl. tätskikt	40 år
- övriga material och utföranden samt målning i våtrum	10 år
Fasad	
- puts	40 år
- plåt	60 år
- tegel	75 år
- färgad fasad vid enbart missfärgning	25 år
Takbeläggning	
- tegel/skiffer inkl. papp	50 år
- plåt	60 år
- koppar	75 år
- övriga material t ex papp eller plast	25 år
Skorsten av stål eller plåt	30 år
Skorsten av annat material	75 år

19.2 Byggnad (A 5.1) som inte återställs

Återställs inte den skadade byggnaden värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens ekonomiska värde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

Om återställande av byggnad hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade även berättigad till ersättning för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Den försäkrade är skyldig att följa Brandkontorets anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnaden inte kan användas.

19.3 Markanläggningar (A 5.2)

Skada på mark och växtlighet värderas till normala kostnader för återställande. Skada på markanläggningar i övrigt värderas enligt de regler som gäller för Fastighetsinventarier (se nedan).

19.4 Inventarier (A 5.3 och A 5.4) som återställs

Med återställande förstås reparation eller anskaffande av föremål av lika ändamålsenligt slag för samma ändamål inom två år från skadedagen.

Vid återställande värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, skall vid värderingen avdrag göras för detta.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t ex reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

I skadekostnaden inräknas inte heller den värdeminskning som föremålet efter återställandet kan anses ha undergått genom skadan.

- dator

Skada på dator med tillhörande utrustning värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till det ekonomiska värdet.

Tekniskt värde mindre än halva nyvärdet

Om föremålet vid skadetillfället har ett tekniskt värde som är mindre än halva nyvärdet, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det tekniska värdet.

19.5 Inventarier (A 5.3 och A 5.4) som inte återställs

Återställs inte det skadade föremålet värderas skadan till skillnaden mellan föremålets ekonomiska värde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

19.6 Arkivalier (A 5.5)

Skada värderas till de normala kostnader som inom två år läggs ned på att återställa förlorad information och som är nödvändig för rörelsens fortsatta verksamhet.

- datainformation

För information lagrad på datamedia värderas skada till normala kostnader för återställande av information, system-, standard - eller applikationsprogram från säkerhetskopia.

19.7 Värdehandlingar (A 5.6)

Skada värderas till de normala kostnader som inom två år läggs ned på att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

19.8 Boendes egendom (A 5.7)

Skada värderas enligt regler i gängse villkor för hemförsäkring.

19.9 Arbetstagares egendom (A 5.8)

Skada på personlig lösegendom värderas enligt regler i gängse villkor för hemförsäkring. Skada på egendom som enligt kollektivavtal skall ersättas av arbetsgivaren värderas enligt de regler som gäller för inventarier enligt A 19.4 - 19.5 ovan.

20. Självrisk

- *grundsjälvrisk* Vid varje skadetillfälle dras från det sammanlagda beloppet för skada värderad enligt A 19 samt kostnad för röjning och räddning enligt A 21.1 – 21.2 den grundsjälvrisk som anges i försäkringsbrevet för respektive villkorsavsnitt.
- *särskild självrisk* I vissa fall gäller särskild självrisk enligt 20.1 – 20.3 nedan. Är denna högre än grundsjälvrisken gäller den särskilda självrisken.
Brandförsäkring enligt A 8.1 gäller i vissa fall utan självrisk eller med reducerad självrisk, se 20.1 nedan.
- *flera skador* Vid flera skador tillämpas en självrisk om skadorna uppkommit vid samma tillfälle och av samma orsak. Berörs flera villkorsavsnitt med olika självrisker uttages den högsta.
- *flera fastigheter* Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet, dock inte inom samma kvarter.
- *vid allframtid* Är byggnaden försäkrad för all framtid i Brandkontoret minskas självrisken vid skada enligt A 8 Brandförsäkring (dock ej vid skada enligt A 8.9 4:e punkten) med ett belopp, dock högst 20% av basbeloppet, som svarar mot förhållandet mellan försäkringsbeloppet för allframtidsförsäkringen och fulla försäkringsvärdet.
- *avrundning* Avrundning av självriskbelopp sker nedåt till närmaste hundratal kronor.

20.1 Brandförsäkring (A 8)

- Vid vissa skadehändelser gäller särskilda självrisker enligt nedan:
- *brand (8.1)* Försäkringen gäller **utan självrisk** om av Brandkontoret godkänd brandlarm- eller vattensprinkleranläggning var i funktion vid skadetillfället. Detta gäller dock endast vid självrisk 20% av basbeloppet. Är högre självrisk avtalad, reduceras denna med 20% av basbeloppet.
 - *motorfordon (8.7)* Självrisken är **10% av skadebeloppet**, dock lägst två och högst fem basbelopp.
 - *storm m m (8.8)* Självrisken är **10% av skadebeloppet**, dock lägst ett halvt och högst fem basbelopp vid skada på
 - markis, flaggstång, radio- eller TV-antenn,
 - hus som inte omsluts av hela väggar och tak samt egendom i sådant hus.
 - *naturskador (8.9)* Självrisken är **10% av skadebeloppet**, dock lägst ett halvt och högst fem basbelopp.

20.2 Vattenförsäkring (A 9)

- *särskild självrisk* Utöver grundsjälvrisken enligt försäkringsbrevet är särskild självrisk **ett basbelopp** vid skada på byggnad genom läckage
 - från skikt avsett att förhindra utströmning, t ex tätskikt eller kakelbeklädnad med anslutningar och genomföringar,
 - från ledningssystem med därtill anslutna anordningar om skadan orsakats av åldersförändringar (t ex korrosion eller förslitning), eftersatt underhåll eller bristfälligt utförande.

20.3 Maskinförsäkring – värmekulvert (A 17.2)

- *särskild självrisk* Självrisken är **5 % av skadebeloppet för varje år** som förflutit sedan anläggningen första gången togs i bruk, dock lägst avtalad grundsjälvrisk och högst 80% av skadebeloppet.

21. Skadeersättningsregler

Brandkontoret ersätter, med hänsyn taget till övriga bestämmelser som kan påverka ersättningens storlek

- skadebelopp enligt A 19 Skadevärderingsregler dock högst försäkringsbeloppet vid helvärde- och förstariskförsäkring samt
- kostnad för röjning och räddning enligt A 21.1 – 21.2

med avdrag för

- självrisk enligt A 20 samt
- eventuell underförsäkring enligt A 21.3.

- *förstarisk*

Vid förstariskförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen enligt ovan till försäkringsbeloppet.

21.1 Röjningskostnad

Efter skada som omfattas av försäkringen ersätts även kostnader för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponeering av försäkrad egendom. Ersättning lämnas således inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

21.2 Räddningskostnad

Den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt G 3, sid 35 ersätts om de med hänsyn till omständigheterna varit skäliga. I samband med skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skälig räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan erhållas från annat håll.

21.3 Underförsäkring

Nedanstående regler om underförsäkring tillämpas inte om försäkringstagaren iakttagit bestämmelserna om lämnande av uppgifter i Allmänna bestämmelser H 4, sid 39. Ersättning lämnas då intill gällande försäkringsbelopp.

- *helvärde*

Om vid skadetillfället försäkringsbeloppet vid helvärdeförsäkring understiger värde enligt A 6, sid 3, föreligger underförsäkring och ersättning lämnas endast för så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av detta värde.

- *fullvärde*

Försäkringstagaren skall underrätta Brandkontoret om ny-, till- eller ombyggnad av fullvärdeförsäkrad byggnad för att nytt premieunderlag skall kunna fastställas. Underlåter försäkringstagaren detta och har vid skadetillfället enligt Brandkontorets beräkningar värdet av byggnaden ökat utöver vad som medges enligt A 6.4, föreligger underförsäkring. Ersättningen minskas då till så stor del som erlagd premie för byggnaden utgör av den premie som borde ha erlagts.

- *förstarisk*

Anges i försäkringsbrevet endast ett förstariskbelopp, ersätts skada högst intill detta belopp.

- *röjning och
räddning*

Vid underförsäkring ersätts röjnings- och räddningskostnad i samma proportion som egendomsskadan.

21.4 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal

21.5 Högsta ersättning i särskilda fall

Sammanlagd ersättningsskyldighet för

- egendomsskador enligt A 8.9 inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
 - därav föranledda skador enligt B Hyresförlustförsäkring
- är vid varje skada begränsad till 150 basbelopp.

21.6 Ersättningsregler i övrigt

Brandkontoret har rätt att istället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Brandkontoret är inte skyldigt att överta skadad egendom men har rätt att efter värdering helt eller delvis överta egendomen.

Kommer egendom för vilken ersättning utgetts tillrätta, skall denna snarast ställas till Brandkontorets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han återbetalar därför erhållen ersättning.

21.7 Betalning av ersättning

Ersättning skall betalas inom en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort sina åligganden enligt G 4, sid 36.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och Brandkontoret på grund av detta väntat med att betala ut ersättning, skall ersättning betalas inom en månad efter det att Brandkontoret fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas, skall ersättning betalas inom en månad efter det att Brandkontoret erhållit utredningen eller värderingen.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid utbetalningen fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens diskonto. Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av basbeloppet.

Brandkontoret betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt G 4, sid 36.

B. Hyresförlustförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad byggnad.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för hyresförlust, extrakostnader och merkostnader enligt B 3 nedan till följd av egendomsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3. Vad försäkringen gäller för

3.1 Hyresförlust

Ersättning lämnas för hyresförlust som uppstår genom att försäkrad byggnad skadats genom skadehändelse som Egendomsförsäkringen gäller för enligt avtalad omfattning. Hyresförlusten ersätts även om egendomsskadan inte är ersättningsbar beroende på att leverantör eller entreprenör är ansvarig på grund av åtagande i avtal.

Med hyresförlust menas att hyresintäkten minskas eller går förlorad på grund av att byggnaden blir helt eller delvis oanvändbar, dock endast till den del oanvändbarheten är en direkt följd av skadan. Således ersätts inte hyresförlust som beror på att oskadade utrymmen tagits i anspråk för t ex magasinering.

Ersättning lämnas för den tid som med hänsyn till omständigheterna är nödvändig för att återställa byggnaden, dock högst två år från skadetillfället.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid. Ersättning på grund härav lämnas dock för högst tre månader.

3.2 Extrakostnader vid katastrofbrand

Med katastrofbrand menas brand i den försäkrade byggnaden eller i dess omedelbara närhet som föranleder evakuering av de boende från sina bostadslägenheter. Evakueringen skall vara beordrad av räddningstjänst eller polismyndighet i direkt anslutning till branden.

Ersättning lämnas för

- ospecificerade extrakostnader som drabbar boende i samband med evakuering. Ersättningen är **2000 kr** per bostadslägenhet och utbetalas snarast möjligt direkt till de boende i berörd bostadslägenhet,
- faktiska extrakostnader som försäkringstagaren fått vidkännas för anskaffande av uppsamlingslokal eller liknande samt enklare förplägnad för fastighetens boende under det första dygnet efter katastrofbrand. Högst ersättning är **10 basbelopp** och gäller endast i den mån ersättning inte kan erhållas från annat håll eller annan försäkring.

3.3 Merkostnader för fastighetsförvaltning

Försäkringen avser merkostnader för rimliga åtgärder för att efter skada som Egendomsförsäkringen gäller för enligt avtalad omfattning, upprätthålla förvaltning av försäkrad fastighet i den omfattning den skulle haft om skadan inte inträffat. Ersättning lämnas för merkostnader som hänför sig till de första 12 månaderna räknat från den dag egendomsskadan inträffade.

4. Försäkringsbelopp

För hyresförlust enligt B 3.1 gäller försäkringen utan försäkringsbelopp.

För extrakostnader vid katastrofbrand gäller de försäkringsbelopp som anges i B 3.2.

För merkostnader för fastighetsförvaltning enligt B 3.3 är högsta ersättning vid varje skada **10 basbelopp**.

5. Skadevärderingsregler

Hyresförlust enligt B 3.1 beräknas till skillnaden mellan den nedläggning i hyran som hyresgästen enligt lag kan kräva och minskade kostnader för uppvärmning, belysning m m samt ränta på ersättning för egendomsskada. För sådan del av byggnaden som försäkringstagaren själv använder eller utan ersättning upplåter till annan, beräknas hyresförlusten som om den varit uthyrd mot skälig hyra.

Extrakostnader vid katastrofbrand värderas till de belopp som anges i B 3.2.

Merkostnader för förvaltning enligt B 3.3 värderas till verifierade ofrånkomliga kostnader, hänförliga till de första 12 månaderna efter egendomsskadan, för rimliga åtgärder för att upprätthålla förvaltningen i den omfattning den skulle haft om skada inte inträffat.

6. Självrisk

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet en självrisk som är **20 % av basbeloppet**.

Har avtal träffats om annan självrisk anges denna i försäkringsbrevet.

De självriskbelopp som erhålls vid beräkningen avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

7. Skadeersättningsregler

Brandkontoret ersätter, med hänsyn taget till övriga bestämmelser som kan påverka ersättningens storlek

- förluster/kostnader värderade enligt B 5 Skadevärderingsregler
- räddningskostnader enligt B 7.1

med avdrag för

- självrisk enligt B 6
- eventuell underförsäkring enligt B 7.2.

7.1 Räddningskostnad

Ersättning lämnas för kostnader för räddningsåtgärder som försäkringstagaren har fått vidkännas, dock med högst det belopp varmed häremot svarande åtgärder minskat skadan.

7.2 Underförsäkring

Om ersättning för egendomsskadan skall minskas enligt A 21.3, sid 15 skall ersättning (även räddningskostnader) från hyresförlustförsäkringen minskas i motsvarande grad.

7.3 Högsta ersättning i särskilda fall

Sammanlagd ersättningsskyldighet för

- egendomsskador enligt A 8.9, sid 5 inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
 - därav föranledda skador enligt B Hyresförlustförsäkring
- är vid varje skada begränsad till 150 basbelopp.

7.4 Betalning av ersättning

Ersättning skall betalas inom en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom enligt G 4, sid 36. Ersättning för extrakostnader vid katastrofbrand skall dock betalas snarast möjligt.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas, skall ersättning betalas inom en månad efter det att Brandkontoret erhållit utredningen eller värderingen.

Betalas skadeersättning senare utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid utbetalningen fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens diskonto, dock inte om räntan är mindre än 1% av basbeloppet.

Brandkontoret betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt G 4, sid 36.

C. Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) såsom ägare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för ansvarsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skadeståndsskyldighet avseende person- och sakskada enligt C 4 nedan, samt för förmögenhetsskada som är en direkt följd av ersättningsbar person- eller sakskada och som drabbar samma skadelidande.

Ren förmögenhetsskada, varmed menas ekonomisk skada som uppkommit utan samband med person- eller sakskada, ersätts endast i den omfattning som framgår av C 4.3 nedan.

4. Försäkrad skadeståndsskyldighet

4.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler och enligt allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde men inte för ersättningsskyldighet enligt åtagande härutöver.

Skada som den försäkrade är ansvarig för i egenskap av byggherre omfattas av försäkringen endast enligt vad som anges i C 4.2 nedan.

4.2 Byggherreansvar - miljöansvar

Försäkringen omfattar person- och sakskada som den försäkrade är ansvarig för enligt Miljöbalken eller andra grannelagsrättsliga regler vid byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten på försäkrad fastighet. Ersättning lämnas dock inte i den mån entreprenör eller annan enligt åtagande i avtal ansvarar för skadan och inte heller om skadan kan ersättas genom annan försäkring.

Undantag

Ersättning lämnas inte för sakskada

- om kostnaden för arbetet uppgår till mer än 20 basbelopp,
- som orsakats av sprängning, pålning, schaktning, grävning eller liknande arbeten.

Högsta ersättning

Begränsad ersättning, se C 7.1, sid 22.

4.3 Personuppgiftsansvar

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan bli skyldig att betala enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

Högsta ersättning

Begränsad ersättning, se C 7.1, sid 22.

4.4 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk åtar sig Brandkontoret gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljeförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljeförfarandekostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs betala och som denne inte kan utfå av motpart eller annan
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge och som överstiger avtalad självrisk.

5. Vad försäkringen inte gäller för

5.1 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats av handlande eller underlåtenhet som – med hänsyn till omständigheterna – inneburit betydande risk för skadans uppkomst.

Detta undantag gäller dock inte till den del handlingen eller underlåtenheten begåtts av arbetstagare som inte har arbetsledande eller annan ledande funktion.

5.2 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för hans räkning

- hyr, leasar, lånar eller på annat sätt nyttjar,
- på grund av särskilt åtagande transporterar, lyfter eller förvarar. I andra fall begränsad ersättning, se C 7.1, sid 22,
- uppför eller nedmonterar om egendomen ingår i byggnadsverk,
- omhänderhar för försäljning.

5.3 Motordrivet fordon

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring, vilken tillhandahålls i landet ifråga, och som inträffar till följd av trafik med motordrivet fordon

- för vilket trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning gäller eller
- när det används inom tävlingsområde

när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av fordonet. Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring.

5.4 Miljöskador

Försäkringen gäller inte för skada genom

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, mark, byggnad, anläggning eller anordning,
- ändring av grundvattennivån,
- rök, sot, damm, ånga, gas eller annan luftförorening,
- buller, skakning, värme, lukt eller ljus,
- fukt eller kondens,
- översvämning i samband med nederbörd,

Försäkringen gäller dock om skadan beror på

- att tillfälligt fel begåtts eller
- att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning

under förutsättning att lag, författning eller myndighets föreskrift inte medvetet åsidosatts.

5.5 Böter och viten

Försäkringen gäller inte för böter och viten.

5.6 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte i den mån ersättning för skadan kan utgå genom annan försäkring, såvida inte lagenlig regressrätt föreligger mot försäkrad.

5.7 Lag eller myndighets föreskrift

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas genom åsidosättande av lag eller av myndighets föreskrift, såvida inte den försäkrade kan visa att driftsledningen varken haft eller bort ha haft kännedom om åsidosättandet.

6. Självrisk

Vid varje skadetillfälle avdras från de sammanlagda kostnaderna för skadestånd, sakkunnig utredning, förhandling, rättegång och räddningsåtgärd, ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självrisk är **20 % av basbeloppet**.

Har avtal träffats om annan självrisk anges denna i försäkringsbrevet. Självrisk är dock alltid lägst den som anges nedan.

Förhöjd självrisk

Vid brandskada orsakad av svetsning, skärning, lödning, isolering, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning är självrisk **30% av skadebeloppet**, dock lägst ett och högst 10 basbelopp.

De självriskbelopp som erhålls vid beräkningen avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

7. Skadeersättningsregler

Brandkontoret ersätter, med hänsyn taget till övriga bestämmelser som kan påverka ersättningens storlek

- kostnader enligt C 4.4,
- räddningskostnader enligt C 7.2

med avdrag för

- självrisk enligt C 6.

7.1 Högsta ersättning

Vid varje skada är Brandkontorets sammanlagda ersättningsskyldighet för skadestånd, utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader begränsad till **10 Mkr**.

Denna begränsning gäller även om flera försäkrade är skadeståndsskyldiga.

Brandkontorets ersättningsskyldighet är vidare begränsad till

- **ett försäkringsbelopp** vid flera skador som uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle,
- **två försäkringsbelopp** för samtliga skador som inträffat under ett och samma försäkringsår,
- **fem basbelopp** vid skada på egendom som transporteras, lyfts eller förvaras i andra fall än de som är undantagna enligt C 5.2,
- **20 basbelopp** för sakskador vid byggherreansvar enligt C 4.2,
- **tio basbelopp** vid varje skada och 100 basbelopp för samtliga skador som inträffat under ett och samma försäkringsår vid skada enligt C 4.3 (personuppgiftsansvar).

7.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet, vilken omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

7.3 Betalning av ersättning

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt G 4, sid 36.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än 1 % av basbeloppet. Brandkontoret betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt G 4, sid 36.

D. Olycksfallsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för boende och behöriga besökare till boende (dock ej besökare till publika lokaler) i den försäkrade byggnaden (de försäkrade).

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för olycksfall som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för olycksfall som inträffar inom den försäkrade byggnadens allmänna utrymmen.

4. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för personskada genom olycksfall, dock inte i den mån ersättning för skadan kan utgå genom annan försäkring. Försäkringen gäller inte heller för skada som kan anses ha samband med att den skadelidande varit påverkad av alkohol, narkotika eller andra berusningsmedel.

Ersättning lämnas för

- medicinsk invaliditet
- vård- och tandskadekostnader
- vårdresekostnader
- merkostnader.

Ersättningen beräknas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Högsta ersättning Begränsad ersättning, se D 7.1 nedan.

5. Åtgärder vid skada

Utöver vad som anges i G 4 gäller följande:

Anmälan om inträffat olycksfall som kan ge rätt till ersättning skall anmälas snarast möjligt. Den försäkrade skall dessutom snarast anlita läkare och löpande följa dennes anvisningar.

Om Brandkontoret för att bedöma sin ansvarighet behöver inhämta upplysningar från läkare, sjukhus, annan vårdinrättning, försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning skall den försäkrade lämna medgivande till detta.

Om Brandkontoret så begär, skall den försäkrade låta sig undersökas av särskilt anvisad läkare. Sådan undersökning bekostas av Brandkontoret.

6. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

7. Skadeersättningsregler

Brandkontoret ersätter, med hänsyn taget till övriga bestämmelser som kan påverka ersättningens storlek, kostnader enligt D 4 ovan.

7.1 Högsta ersättning

Vid varje skada är Brandkontorets sammanlagda ersättningsskyldighet begränsad till **10 basbelopp**. Denna begränsning gäller även då flera personer skadas vid samma tillfälle av samma orsak.

7.2 Betalning av ersättning

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt G 4, sid 36.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än 1 % av basbeloppet. Brandkontoret betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom enligt G 4, sid 36.

E. Krisförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- dennes arbetstagare
- make/maka/sambo till försäkrad enligt ovan om denne avlider till följd av sådan händelse som medför rätt till ersättning enligt E 3 nedan.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för behandlingskostnader till följd av ersättningsbar egendomsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

3. Vad försäkringen gäller för

Ersättning lämnas för kristerapi för försäkrad om denne drabbats av eller varit närvarande vid skadehändelse som försäkringen gäller för enligt A Egendomsförsäkring och detta medfört en psykisk kris.

Brandkontoret ersätter

- kostnader för behandling i Sverige hos psykiater eller legitimerad psykolog samt
- nödvändiga och skäliga kostnader för försäkrads resa till och från sådan behandling.

Ersättning lämnas för maximalt **fem behandlingstillfällen** samt för kostnader för resa som överstiger 30 km per behandlingstillfälle.

Ersättning lämnas under högst 12 månader räknat från den händelse som föranledde skadan.

4. Undantag

Försäkringen gäller inte för behandlingskostnad som uppstått

- genom skada som de försäkrade tillfogar varandra,
- när den försäkrade utan skälig anledning utsatt sig för risken att skadas,
- genom skada som den försäkrade tillfogats när han varit påverkad av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel eller narkotiska medel, såvida han inte kan visa att samband saknas mellan denna påverkan och skadan,
- i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig brottslig gärning.

F. Rättsskyddsförsäkring (tilläggsförsäkring)

Rättsskyddsförsäkring ingår endast om så anges i försäkringsbrevet.

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren (den försäkrade) såsom ägare eller tomträttshavare av försäkrad fastighet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft om försäkringen då har varit gällande under en sammanhängande tid av minst två år. I denna tid får inräknas innehav av motsvarande rättsskyddsförsäkring i annat bolag.

Försäkring som inte varit gällande i två år gäller ändå för tvist som uppkommer under den tid försäkringen är i kraft om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för tvisten inträffat under denna tid.

Om försäkringen inte längre är gällande när tvisten uppkommer på grund av att försäkringsbehovet upphört, lämnas rättsskydd genom denna försäkring om den varit i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och det därefter inte gått längre tid än tio år.

Vid skattemål gäller försäkringen om den varit i kraft under det aktuella beskattningsåret och alltså är i kraft när skattemålet anhängiggörs.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för tvist med motpart som har sin hemvist inom Norden, samt för skattemål i Sverige.

4. Vad försäkringen gäller för

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen ombuds- och rättegångskostnader i tvist eller mål enligt F 5.1 - 5.3 nedan och som den försäkrade inte kan få betalda av staten, av motpart eller annan.

Högsta ersättning Ersättningen är vid varje tvist begränsad till **5 basbelopp**.

5. Försäkrade tvister och mål

5.1 Tvister försäkringen gäller för

Ersättning lämnas för försäkrads egna ombudskostnader i tvist som kan prövas i tvistemål (T-mål) av tingsrätt, mark- och miljödomstol (endast vid tvist om skadestånd enligt 32 kap miljöbalken) eller statens VA-nämnd.

Ersättning kan även lämnas för sådana motpartskostnader som den försäkrade av domstol förpliktagas utge i tvist som kan prövas i ovan nämnda domstolar eller överdomstolar till dessa.

Prövas tvisten först i annan instans (t ex hyresnämnd, arrendenämnd eller kronofogdemyndighet) lämnas endast ersättning för kostnader som uppkommit efter sådan prövning.

Försäkringen gäller således inte för tvist, brottmål eller ärenden som endast kan handläggas av allmän domstol enligt lagen om domstolsärenden och inte heller för mål eller ärenden som handläggs av administrativa myndigheter eller specialdomstolar, t ex hyresnämnd, arrendenämnd, lantmäterimyndighet, försäkringsdomstol, kronofogdemyndighet, kammarrätt eller förvaltningsdomstolar.

Om parterna träffar förlikning i tvisten, även om förlikningen stadfästs genom dom, lämnas endast ersättning för egna ombuds- och rättegångskostnader.

5.2 Tvist med skiljeförfarande

Ersättning lämnas för kostnader för skiljeförfarande i tvist som i annat fall kunde ha prövats av i F 5.1, första stycket nämnda domstolar. Ersättning lämnas för försäkrads egna kostnader samt sådana kostnader som han förpliktigats utge efter skiljemännens prövning, dock ej ersättning till skiljemännen.

5.3 Skattemål

Ersättning lämnas för försäkrads egna ombudskostnader i länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätt vid tvist i skattemål angående taxering av den försäkrade fastigheten.

6. Flera tvister

Om flera tvister uppkommer skall dessa räknas som en tvist

- om de enligt 14 kap rättegångsbalken handläggs eller skulle kunna handläggas gemensamt i en rättegång vid domstol, även om de handläggs som olika mål vid ett eller flera tillfällen eller
- om yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter, även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

En tvist anses även föreligga om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist.

Flera skattemål anses som en tvist om målen hänför sig till samma beskattningsår.

7. Vad försäkringen inte gäller för

7.1 Vissa kostnader

Ersättning lämnas inte för kostnader som avser

- ersättning som har lämnats eller skulle kunnat lämnas genom annan försäkring eller på annat sätt,
- försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor eller uppehälle,
- utredning om innehållet i utomnordisk rätt,
- ombuds resor utom Norden,
- verkställighet av dom, beslut eller avtal,
- mervärdesskatt till den del försäkrad har möjlighet till avdrag för beloppet eller kan återvinna beloppet enligt gällande skatteregler
- vid skattemål: bokföringskostnader eller skattetillägg.

Ersättning lämnas inte heller för merkostnader som kan uppstå genom att den försäkrade

- anlitar flera ombud eller byter ombud,
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller eljest förfarit försumligt.

7.2 Rättshjälp

Ersättning lämnas inte för kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om försäkrad ansökt om allmän rättshjälp.

7.3 Tvister försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för tvist

- a. mellan de försäkrade
- b. som rör förhållandet mellan arbetsgivare och nuvarande eller förutvarande arbetstagare (arbetstvister),
- c. som avser krav som grundas på eller är en följd av beslut i styrelse om lön, arvode eller annan ersättning till styrelseledamot,
- d. som avser fordran eller annat anspråk som överlåtits på den försäkrade eller som gäller borgensåtagande,
- e. där värdet av vad som yrkas inte överstiger ett halvt basbelopp. Detta undantag tillämpas dock inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet och där rätten enligt 1 kap 3 d § rättegångsbalken beslutat att tvisten skall handläggas enligt allmänna regler,
- f. som avser patent eller annan immaterialrätt oavsett typ av tvist exempelvis betal- eller kränkningstvist,
- g. som kan falla under prövning av mark- och miljödomstol och där försäkrad är att anse som sökande part,
- h. som rör sådan av försäkringstagaren bedriven eller planerad verksamhet eller del därav som enligt miljöbalken anses vara miljöfarlig verksamhet, oavsett om denna lag åberopas eller inte,
- i. som avser skadeståndsanspråk mot den försäkrade om trafik- eller ansvarsförsäkring täcker eller skulle kunna täcka sådan skadeståndsrisk, oavsett om försäkring finns eller inte,
- j. där den försäkrade är konkursgäldenär eller part i ackordsförhandling utan konkurs,
- k. som avser tvist mellan försäkrad och dennes konkursbo,
- l. där försäkrad är kärande eller gruppmedlem i tvist som handläggs enligt lag om grupprättegång,
- m. som avser skadestånd eller annat anspråk mot försäkringstagaren på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet,
- n. om den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad. Sådant intresse anses inte föreligga om rättshjälpsnämnd på denna grund avslagit ansökan om statlig rättshjälp eller beslutat att rättshjälp skall upphöra,
- o. som gäller den försäkrade som ägare av fastighet eller innehavare av tomträtt som inte är försäkrad i Brandkontoret,
- p. som har samband med köp eller försäljning av annan än försäkrad fastighet,
- q. som avser ärenden vid domstol (enligt lagen om domstolsärenden) även om de handläggs enligt reglerna för tvistemål i rättegångsbalken,
- r. som rör beskattningsfråga angående
 - skattebelopp lägre än ett halvt basbelopp,
 - skattebrott eller skönstaxering,
 - eftertaxering på grund av att den försäkrade lämnat oriktiga eller ofullständiga skatteuppgifter,
 - köp eller försäljning av aktier eller andra liknande andelsbevis,
 - förhandsbesked.

8. Val av ombud

För att försäkringen skall gälla måste den försäkrade anlita ombud. Som ombud skall anlitas den som är lämplig med hänsyn till ärendets natur och den ort där verksamheten bedrivs och

- som är ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat eller på allmän advokatbyrå, eller

- som förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvisten, eller
- som kan visa att han någon gång under de tre senaste åren förordnats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvist av liknande beskaffenhet och fortfarande är lämplig som sådant biträde, eller
- som på annat tillfredsställande sätt visat att han har särskild lämplighet för uppdraget.

En förutsättning för att den försäkrade skall få anlita ombud enligt de två sista punkterna är dels att ombudet vid prövning av Försäkringsbolagens rättsskyddsnämnd befunnits lämplig, dels att ombudet förbundit sig att i händelse av tvist godta rättsskyddsnämndens prövning av hans arvode och övriga kostnader i ärendet.

Brandkontoret har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av ombuds arvode och kostnader.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Anmälan om skada

Skada skall anmälas till Brandkontoret så snart som möjligt, dock senast inom tre år från tvistens uppkomst.

9.3 Bedrägliga uppgifter

Om den försäkrade i bedrägligt syfte uppgivit, förtigit eller dolt något av betydelse för tvistens bedömning kan ersättningen bortfalla eller begränsas.

10. Självrisk

Vid varje skada är självrisken **ett halvt basbelopp samt 20% av överskjutande kostnader.**

11. Skadeersättningsregler

11.1 Högst ersättning

Vid varje skada är Brandkontorets ersättningsskyldighet för ombuds- och rättegångskostnader begränsad till försäkringsbeloppet **5 basbelopp** eller annat försäkringsbelopp som anges i försäkringsbrevet.

Brandkontorets ersättningsskyldighet är dock begränsad till två försäkringsbelopp per försäkringsår.

Kan försäkrad i en och samma tvist erhålla ersättning från flera försäkringar i ett eller flera bolag begränsas ersättningen så att den tillsammans med övriga försäkringar uppgår till högst ett försäkringsbelopp.

11.2 Betalning av ersättning

Ersättning skall betalas inom en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än 1% av basbeloppet. Brandkontoret betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på honom.

12. Preskription

För rättsskyddsförsäkringen gäller följande preskriptionsregel: Den som vill bevaka fordringsrätt på grund av försäkringsavtal, skall i laga ordning väcka talan inom tre år från det att han fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande samt i varje fall inom 10 år från det sådant tidigast kunnat ske, annars förlorar fordringsägaren sin rätt till ersättning.

G.Föreskrifter

1. Säkerhetsföreskrifter

1.1 Allmänt

Den försäkrade svarar gentemot Brandkontoret för att de föreskrifter som anges i

- lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada,
- i skadeförebyggande syfte meddelas av tillverkare, leverantör av tjänst eller vara, besiktningsman eller motsvarande,
- anges i G 1.2 - 1.12 nedan,
- anges i försäkringsbrevet eller i åsatt särskilt villkor,

följs av

- den försäkrades företagsledning,
- övriga anställda hos den försäkrade,
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade,
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Påföljd

Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift, se G 1.20, sid 35.

1.2 Brandförsäkring - Heta arbeten

Dessa säkerhetsföreskrifter för heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillstånd

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t ex ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) skall skriftligen utse en tillståndsansvarig som skall bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten eller motsvarande, som skall vara fullständigt ifyllt samt
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgivit detta.

Den tillståndsansvarige får *inte* utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregel nr 1 - Behörighet

Den som skall utföra brandfarliga heta arbeten skall ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som skall vara brandvakt. Behörighetsutbildningen skall vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten.

Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig skall ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Säkerhetsregel nr 2 - Brandvakt

Brandvakt skall utses och finnas på arbetsplatsen (även under arbetsrast) under den tid som de heta arbetena utförs och under en efterbevakningstid av minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i tillståndet.

Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Säkerhetsregel nr 3 - Brandfarlig vara

För arbete i utrymme, som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara, skall tillstånd inhämtas av kommunens brand/räddningschef.

Säkerhetsregel nr 4 - Städning och vattning

Arbetsplatsen skall vara städad och vid behov vattnad.

Säkerhetsregel nr 5 - Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen skall flyttas bort, skyddas genom övertäckning eller avskärmas.

Säkerhetsregel nr 6 - Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar skall undersökas med hänsyn till brandfaran samt vid konstaterad brandfara skyddas samt göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Säkerhetsregel nr 7 - Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på/i närheten av arbetsplatsen skall vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Säkerhetsregel nr 8 - Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning skall finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Här avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Vid *takläggning* krävs:

Slang med vatten och två handbrandsläckare enligt ovan samt brytverktyg, t ex pikyxa och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t ex vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, skall utrustningen kompletteras med ytterligare en handbrandsläckare enligt ovan.

Säkerhetsregel nr 9 - Svetsutrustning

Svetsutrustning skall vara felfri. Acetylénflaska skall vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare skall vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel skall finnas.

Säkerhetsregel nr 10 - Larmning

Räddningstjänsten/brandkåren skall kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon skall finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll.

Den som uppdras att larma skall känna till arbetsplatsens adress.

Säkerhetsregel nr 11 - Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, skall lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Säkerhetsregel nr 12 - Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

Säkerhetsregel nr 13 - Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt skall utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s "Säkerhetsregler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger".

1.3 Brandförsäkring - revisionsbesiktning av starkströmsanläggning

Om det i försäkringsbrevet anges krav på revisionsbesiktning gäller följande bestämmelser:

Revisionsbesiktning

Elektrisk starkströmsanläggning skall revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad och skall, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN) och utföras av besiktningsingenjör som är auktoriserad av EN.

Besiktningsplikt

Besiktningsplikten gäller för försäkringstagaren till byggnadens brandförsäkring. Föreligger besiktningsplikt för någon byggnad skall samtliga byggnader på samma ställe revisionsbesiktigas.

Besiktningsfrekvens

Den första revisionsbesiktningen skall göras inom ett år efter det att anläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter skall revisionsbesiktning normalt ske vart tredje kalenderår med högst 40 månaders intervall. Annan besiktningsfrekvens kan förekomma.

Revisionsintyg

Intyg om revisionsbesiktning utfärdat av besiktningsingenjören skall av försäkringstagaren på begäran uppvisas för Brandkontoret.

Fel och brister

Vid revisionsbesiktningen påtalade fel och brister skall av behörig person åtgärdas inom två månader efter besiktningen.

1.4 Brandförsäkring - Släckning och larm

Brandsläckningsredskap och brandlarm skall finnas i den utsträckning som anges av räddningstjänsten eller Brandkontoret.

1.5 Vattenförsäkring - Installation och underhåll

VVS-installationer och arbeten i våtutrymmen skall vara fackmässigt utförda enligt materialleverantörens anvisningar och enligt gällande branschregler. Arbetet skall utföras av utbildad personal med certifikat/utbildningsbevis för det aktuella arbetet eller materialet. Av protokoll från egenkontroll skall framgå att provtryckning och andra av myndighet, branschorganisation eller materialleverantör föreskrivna kontroller genomförts på ett korrekt sätt.

Invändigt ledningssystem för dagvatten skall uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR).

Ledningssystem, tätskikt och liknande anordningar avsedda att förhindra utströmning skall underhållas på ett ändamålsenligt sätt.

1.6 Vattenförsäkring - Frysrisk

Skäliga åtgärder skall vidtas för att förhindra utströmning genom frysning.

1.7 Inbrottsförsäkring - Skyddskrav (skyddsklass 1)

Anm. Information om låsenheter m m finns även i Svenska Stöldskyddsföreningens publikation Säkerhetsguiden.

Omslutningsyta skall ge i sin helhet ett efter förhållanden godtagbart skydd mot inbrott samt försvåra bortförande av stöldgods.

Dörr eller annan öppning i omslutningsyta skall vara låst med godkänd låsenhet som är monterad enligt tillverkarens anvisningar. Nyckel får inte kvarlämnas i låset. Utåtgående dörr skall ha bakkantsäkring.

Med godkänd låsenhet avses godkänt instickslås och godkänt slutbleck. Ett godkänt tillhållarlås har minst sju tillhållare. Ett godkänt cylinderlås har runda cylindrar. Låset skall från båda sidor av dörren endast kunna öppnas med nyckel. Hänglås med beslag skall vara godkända i klass 3 för invändigt bruk och klass 4 för utvändigt bruk. Fönster skall vara stängt och invändigt reglat. Är fönstrets nederkant beläget lägre än 4 m över mark (eller på annat sätt lättåtkomligt) skall fönstret dessutom vara låst med godkänd låsenhet.

Annan öppning som är större än 150x300 mm i omslutningsyta skall ha godkänt inkrypningsskydd.

1.8 Inbrottsförsäkring - Nyckel, kort, kod eller låskombination

Nyckel, kort, kod eller låskombination till byggnad eller lokal skall handhas och förvaras på betryggande sätt och får inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt att den är lättillgänglig för obehörig.

- *nyckelskåp* I nyckelskåp eller nyckeltub får endast förvaras nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme (pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande) vilket är betryggande avskilt från annan lokal.

- *låsbyte* Lås, kod eller låskombination skall omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln eller kortet eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

1.9 Transportförsäkring

Egendomen skall före transportens början emballeras, täckas och i övrigt iordningställas på ett för transporten ändamålsenligt sätt.

Fordonet skall vara lämpat för transporten och får inte vara bristfälligt eller överlastat.

Med hänsyn taget till egendomens värde och stöldbegärlighet skall vidtas rimliga aktsamhetsåtgärder för att förhindra stöld.

1.10 Maskinförsäkring - Installationer

Skäliga åtgärder skall vidtas för att förhindra skada genom frysning.

1.11 Maskinförsäkring - Värmekulvert

Värmekulvertanläggning skall utföras enligt gällande regler och normer. Innan den tas i bruk skall den vara provad och godkänd i vedertagen ordning samt därefter kontrolleras och underhållas på ett ändamålsenligt sätt.

1.12 Allriskförsäkring

Försäkrad egendom skall tillses och underhållas på ett sådant sätt att skada i möjligaste mån förhindras. Rimliga åtgärder skall vidtas för att förhindra t ex stöld, skadegörelse eller skada genom frysning.

1.13 Samtliga skadehändelser - dataprogram och datainformation

Originalexemplar av programvara skall förvaras på sådant sätt att inte exemplaret och installerade program kan skadas vid samma skadetillfälle.

Säkerhetskopia skall framställas dagligen under arbetsdag eller med den högre frekvens som vanligen tillämpas inom den försäkrades verksamhetsområde. Säkerhetskopia skall vara korrekt och funktionsduglig.

Säkerhetskopia av information som datoranvändaren lagrat på data-media skall förvaras från originalet på sådant sätt att kopian och originalet inte kan skadas vid samma skadetillfälle.

1.20 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Har säkerhetsföreskrift inte följts görs ett avdrag från den ersättning som annars skulle ha utgått. Normalt gäller att ersättning endast lämnas i den mån skadan kan antas ha inträffat och fått samma omfattning även om föreskriften hade följts.

Om särskilda skäl föreligger beträffande försummelsens art eller andra omständigheter kan hänsyn tas till detta och avdraget därmed minskas.

Avdraget är dock begränsat till

- 30 % av annars utgående ersättning, lägst ett och högst 10 basbelopp, vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift enligt G 1.2,
- 20 % av annars utgående ersättning enligt A 8 Brandförsäkring, dock med lägst ett halvt och högst 10 basbelopp vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift enligt G 1.1 samt G 1.3 - 1.4.

2. Upplysningsplikt och riskökning

2.1 Felaktiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades. Har försäkringstagaren lämnat uppgifter som han insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas Brandkontorets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som rätteligen skulle ha gällt. Om Brandkontoret med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar.

2.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada, skall försäkringstagaren meddela detta till Brandkontoret. Skulle ändringen ha medfört högre premie eller ändrade villkor och har försäkringstagaren utan skälig anledning underlåtit att meddela Brandkontoret ändringen, begränsas ansvarigheten på samma sätt som angetts i G 2.1 ovan.

2.3 Besiktning

Brandkontoret har rätt att besiktiga eller låta besiktiga den försäkrade egendomen.

3. Räddningsplikt

Den försäkrade skall efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa omedelbart och begränsa skada som redan inträffat. Detta innebär bl a

- vid egendomsskada och hyresförlust, att den försäkrade snarast möjligt skall omhänderta och skydda skadad egendom och följa de anvisningar som Brandkontoret eller dess ombud meddelar,
- vid ansvarsskada, att den försäkrade är skyldig att begränsa verkningarna av inträffad händelse som kan medföra skadeståndsskyldighet.

Den försäkrade skall vidare medverka till att eventuell återkravs rätt mot tredje man bevaras.

Påföljd

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt, och om det kan antas att detta varit till men för Brandkontoret, är Brandkontoret berättigat till skäligt avdrag på ersättning som eljest skulle utgått eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

4. Skadereglering

Anm. För Rättsskyddsförsäkring gäller särskilda regler, se F 8-9, sid 29-30.

4.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav skall anmälas till Brandkontoret snarast möjligt.

Vid stöld eller annat brott skall den försäkrade dessutom snarast göra polisanmälan och insända polisintyg härom till Brandkontoret.

4.2 Ersättningskrav och upplysningsplikt

Ersättningskrav skall framställas till Brandkontoret snarast efter det att skadan uppkommit och senast sex månader från det den försäkrade fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning.

Framställs kravet senare är Brandkontoret fritt från ansvar.

Kostnader för framtagande av de upplysningar, verifikationer, dokumentationer, utredningar och andra handlingar som anges nedan ersätts inte.

Egendomsförsäkring

- *specificera krav* Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på anmodan lämna förteckning över försäkrad egendom, skadad och oskadad, med uppgift om egendomens värde före och efter skadan.
- *styrka krav* Den försäkrade är även skyldig att på anmodan styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Brandkontorets ansvarighet och ersättnings storlek.
- *panthavare m m* Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning, skall den försäkrade tillhandahålla Brandkontoret dessa handlingar.

Ansvarsförsäkring

- *utredning* Den försäkrade är skyldig att verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång skall den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras.
- *polis/domstol* Har mot den försäkrade framställts skadeståndsanspråk eller har han i sak som kan beröra ansvarsförsäkringen kallats till förhör inför polis eller annan myndighet eller har han i sådan sak instämts till domstol, skall han omedelbart anmäla detta. Brandkontoret äger därvid rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud.
- *uppgörelse i godo* Om Brandkontoret så begär är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande. Den försäkrade har dock inte rätt att utan Brandkontorets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Iakttar den försäkrade inte av Brandkontoret lämnade föreskrifter är Brandkontoret fritt från ansvarighet om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.
Har Brandkontoret förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd, är Brandkontoret fritt från skyldighet att svara för därefter uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.
- *dokumentation* Dokumentation i form av instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar skall i rimlig omfattning förvaras och på begäran företas när det kan vara av betydelse för att kunna fastställa om skadeståndsskyldighet föreligger.

Påföljd

Om den försäkrade svikligen uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning skall ersättningen som regel bortfalla.

Om den försäkrade i övrigt inte iakttar sina skyldigheter enligt ovan, och det kan antas vara till väsentligt men för Brandkontoret, är Brandkontoret berättigat till skäligt avdrag på den ersättning som annars bort utgå.

4.3 Besiktning av skada

Brandkontoret har rätt att besiktiga eller låta besiktiga skada samt att utfärda anvisningar för reparation och tillvarata skadad egendom innan sådana åtgärder vidtas. Om Brandkontoret meddelar anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering är den försäkrade skyldig att följa dessa.

Iakttar den försäkrade inte vad som här sagts är Brandkontorets ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle uppkommit om anvisningarna följts.

4.4 Preskription

Om den försäkrade underlåter att framställa ersättningskrav till Brandkontoret inom sex månader från det att han fått kännedom om sin möjlighet att få ersättning, lämnas inte någon ersättning.

Den som inte är nöjd med Brandkontorets beslut om ersättning förlorar sin rätt om han inte väcker talan mot Brandkontoret inom tre år från det han fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande.

Brandkontoret får dock inte avböja kravet av sådan anledning om det framställts före den i första stycket angivna tidpunkten och den försäkrade inom sex månader från det han fick del av Brandkontorets ståndpunkt väcker talan vid domstol angående kravet.

H. Allmänna bestämmelser

1. Försäkringstiden

Försäkringstiden räknas från kl 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

Förnyelse av försäkringen

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som Brandkontoret genom utsänd avi underrättat honom om. Om högre premie eller ändrade villkor skall gälla för den nya försäkringen, skall Brandkontoret meddela detta senast då premieavin sänds ut.

Har Brandkontoret anledning att inte förnya försäkringen skall försäkringstagaren underrättas om detta senast en månad före försäkringstidens slut. Sker detta senare förlängs försäkringen med lika många dagar som underrättelsen är försenad.

2. Uppsägning under försäkringstiden

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort genom att egendomen avyttrats eller av liknande anledning.

Brandkontoret har rätt att

- vid dröjsmål med premiebetalning säga upp försäkringen att upphöra 3 dagar efter uppsägningen vid första premieperioden och 7 dagar efter uppsägningen vid följande premieperioder,
- om risken för skada ökar som anges i G 2.2, sid 35 eller om försäkrad inte tillåter besiktning enligt G 2.3, sid 35 säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen,

3. Premiebetalning

Brandkontorets ansvarighet föreligger under försäkringstiden under förutsättning att premie är betald enligt nedan angivna regler. Med betald menas att premien skall vara Brandkontoret tillhanda. Om betalning sker via bank eller annan liknande betalningsförmedlare anses premien dock vara betald när försäkringstagaren lämnat ett betalningsuppdrag avseende premien till betalningsförmedlaren.

3.1 Första premie

Premien skall vara betald senast på försäkringens begynnelse dag. Premien behöver dock inte vara betald tidigare än 14 dagar efter det att Brandkontoret avsänt premieavin.

3.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring skall vara betald senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte vara betald tidigare än 30 dagar efter det att Brandkontoret avsänt premieavin.

3.3 Dröjsmål med premiebetalning

Betalas premien senare än vad som angivits i 3.1 respektive 3.2 ovan, föreligger dröjsmål med premiebetalning. Brandkontorets ansvarighet inträder då dagen efter det att premien betalats, dock endast under förutsättning att betalning sker inom en månad från angiven senaste betalningsdag och att försäkringen inte sagts upp.

Vid dröjsmål med premiebetalning har Brandkontoret rätt att debitera dröjsmålsränta enligt räntelagen.

3.4 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremie i sin helhet är föranledd av att försäkringen utökats, gäller för tilläggspremien vad som sagts om första premien (3.1 ovan).

Om tilläggspremie i övriga fall inte betalas inom 14 dagar efter det att Brandkontoret avsänt premieavin, begränsas Brandkontorets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie.

3.5 Premiebetalning via faktura eller konto

Skall enligt överenskommelse premiebetalning ske via faktura eller genom automatisk kontoöverföring gäller följande.

Sker betalning genom faktura gäller försäkringen från försäkringens begynnelse dag förutsatt att betalning sker enligt angiven betalningsplan för fakturan. Erläggs inte premie enligt fakturans betalningsplan föreligger dröjsmål med premiebetalning.

Sker betalning genom automatisk kontoöverföring gäller försäkringen från den dag medgivande om automatisk kontoöverföring registrerats, dock inte före försäkringens begynnelse dag och under förutsättning att förfallet belopp finns disponibelt på angivet konto vid varje betalningstillfälle. Om så inte är fallet föreligger dröjsmål.

Föreligger dröjsmål med premiebetalning (avser betalning vid såväl faktura som vid automatisk kontoöverföring) inträder Brandkontorets ansvarighet först dagen efter det att premien är betald, såvida inte försäkringen sagts upp.

3.6 Premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla, skall Brandkontoret återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter Brandkontorets uppsägning upphör att gälla, återbetalar Brandkontoret oförbrukad del av premien.

Har egendomsskada inträffat är den premie som belöper på ett försäkringsbelopp motsvarande skadeersättningen förbrukad.

4. Årligt uppgiftslämnande

Inför ny försäkringsperiod tillställer Brandkontoret försäkringstagaren nytt försäkringsbrev. Om försäkringen gäller med försäkringsbelopp och försäkringstagaren har lämnat Brandkontoret uppgift om nytt försäkringsbelopp, är detta infört i försäkringsbrevet.

Har Brandkontoret inte erhållit uppgift om nytt försäkringsbelopp är försäkringsbeloppet för byggnad ändrat enligt index. Tillämpligt index är SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus inkl. löneglidning och exkl. mervärdeskatt.

Det åligger försäkringstagaren att före den nya försäkringsperiodens början meddela Brandkontoret om försäkringsbeloppet i försäkringsbrevet inte motsvarar nyvärdet för byggnad (se A 6.1, sid 3).

Skydd mot underförsäkring enligt A 21.3, sid 15 gäller endast under förutsättning att vid försäkringsperiodens början, försäkringsbeloppet i försäkringsbrevet motsvarar värdet beräknat enligt ovan.

Vid försäkring utan försäkringsbelopp gäller reglerna om fullvärdeförsäkring i A 21.3, sid 15.

5. Tvist om värdering

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller av hyresförlust skall på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom. Lag (1999:116) om skiljeförfarande tillämpas.

6. Allmänna undantag

Grov vårdslöshet och uppsåt

Brandkontoret är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Krig m m

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess, t ex kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

7. Leverantörsgaranti

Är leverantör eller entreprenör enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar Brandkontoret inte kostnader härför. Denna begränsning avser dock inte följdskada på annan funktionell enhet än den som varit felaktig.

Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör eller entreprenör inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

8. Dubbelförsäkring

Är intresse, som omfattas av denna försäkring, försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i 6 kap 4 § försäkringsavtalslagen (2005:104).

9. Force majeure

Brandkontoret är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller istandsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

10. Återkrav

I den mån Brandkontoret har betalat ersättning för skada övertar Brandkontoret den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

11. Vid försäkringsförmedlares medverkan

Är försäkringen tecknad genom försäkringsförmedlare enligt lag (2005:405) om försäkringsförmedling, har denne samma upplysningsplikt som försäkringstagaren och Brandkontorets ansvar begränsas som om uppgifterna lämnats av försäkringstagaren.

Försäkringsförmedlaren övertar Brandkontorets informationsplikt gentemot försäkringstagaren i och med att förmedlaren mottagit information från Brandkontoret.

Återkallas försäkringsförmedlarens fullmakt helt eller delvis skall försäkringstagaren genast meddela Brandkontoret detta.

12. Försäkringsavtalslagen med mera

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna försäkringsavtalslagen (2005:104) och övrig svensk rätt.

I. Anticimex Skadedjursförsäkring

Försäkringen består av momenten Sanering av skadedjur, Skada orsakad av träskadeinsekter (särskilt avtal) samt Sanering efter sent upptäckt dödsfall. Försäkring för träskadeinsekter omfattas endast om detta framgår av försäkringsbrevet.

För försäkringen svarar Anticimex Försäkringar AB (502000-8958), Box 47025, 100 74 Stockholm, nedan kallat Anticimex. Brandkontorets åtagande avser endast förmedling av denna försäkring mellan försäkringstagaren och Anticimex.

Vid skada kontakta det lokala Anticimexkontoret, www.anticimex.se.

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för ägare eller innehavare av försäkrad fastighet och som anges i försäkringsbrevet.

2. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för de byggnader som anges i försäkringsbrevet.

3. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller från i försäkringsbrevet angiven begynnelsedag.

4. Försäkringens omfattning

Försäkringens omfattning styrs av försäkringsvillkoren samt vad som angivits i eventuella besiktningsprotokoll.

5. Inspektion och försanering

Anticimex har rätt att, såväl i samband med försäkringens tecknande som under försäkringens löptid, inspektera aktuella byggnader för att utreda om skadedjur finns och i samband med försäkringens tecknande avgöra om försanering behöver utföras.

6. Sanering av skadedjur

Omfattning

Vid förekomst av skadedjur utför Anticimex på anmodan från kund

- sanering inomhus av insekter, råttor och möss
- sanering utomhus på byggnad av aktiva getingbon, myror, råttor och möss
- avdödning av honungsbisamhälle under förutsättning att försäkringstagaren inhämtat tillstånd från bitillsyningsmannen. Den försäkrade ansvarar dock för rengöring och/eller andra åtgärder som är nödvändiga för att undvika smittspridning och för att uppfylla gällande lagstiftning
- sanering av lösöre i bostadslägenheter vilka inte utgör tillfälligt boende med begränsad besittningsrätt.

Mes sanering avses fackmässiga åtgärder för skadedjursbekämpning genom rådgivning, användande av fällor eller annan mekanisk sanering och/eller kemisk behandling, enligt vid var tids gällande normer och myndighetsföreskrifter.

Undantag

Ersättning lämnas inte för

- sanering av lokal där det bedrivs hotell, vandrarhem eller liknande rörelse samt lokaler/bostäder avsedda för tillfälligt boende med begränsad besittningsrätt
- sanering av lokal där det bedrivs livsmedelshanterande rörelse eller liknande

- sanering av rörelselokaler där det föreligger behov av återkommande inspektioner eller liknande. I dessa fall erbjuds kunden 15% rabatt på Anticimex ordinarie prislista på det separata avtalet som upprättas med slutkunden
- kemisk sanering av getingar utanför boet
- annan sanering av bin än i *Omfattning* ovan, tredje punkten
- byggnadstekniska åtgärder t ex friläggning och återställande för åtkomst vid sanering
- sanering i avloppssystem
- rengöring/städning efter utförd sanering t ex borttagning av avdödade insekter, råttor eller möss
- sanering av kläder och livsmedel
- sanering av lösöre som används i yrkesmässig verksamhet.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

7. Skada orsakad av träskadeinsekter (särskilt avtal)

*Särskilda
nyteckningsregler*

För byggander som är äldre än tre år eller som uppförts helt eller delvis med begagnat eller inte torrt virke börjar momentet gälla från och med godkänd besiktning eller senast tolv månader efter begynnelse dagen såvida Anticimex inte dessförinnan nekat eller meddelat undantag från försäkringen. När försäkringen börjar gälla inträder Anticimex ansvar från begynnelse dagen.

Omfattning

Vid skada på byggnad orsakad av träskadeinsekter utför Anticimex sanering och reparation.

Undantag

Ersättning lämnas inte för

- angrepp av envis trägnagare
- angrepp på rötskadat virke
- skada på lösöre
- estetiska eller andra skador som inte påverkar nyttjandet av byggnaden eller byggnadsdels funktion
- skada på byggnad som är eller har varit ekonomibyggnad eller uthus vid lantgård

Ersättningsbelopp

Ersättning utgår med maximalt 4 000 000 kr per skada, dock lämnas aldrig ersättning utöver byggnadens marknadsvärde i oskadat skick. För skador på tomtmark i samband med åtgärdande av skada lämnas ersättning med max 50 000 kr inom försäkringsbeloppet. Ersättning lämnas inte heller utöver eventuell beloppsbegränsning som angivits i försäkringsbrevet (förstarisk).

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

8. Skada genom sent upptäckt dödsfall

Omfattning

Vid skada orsakad av att en person avlidit och dödsfallet blivit oupptäckt en längre tid utför Anticimex nödvändig desinficering samt luktbehandling av försäkrad byggnad.

Undantag

Ersättning lämnas inte för

- skada på lösöre
- kostnader för bortforsling av den avlidne.

Ersättningsbelopp

Ersättning utgår med maximalt 4 000 000 kr per skada, dock lämnas aldrig ersättning utöver byggnadens marknadsvärde i oskadat skick. Ersättning lämnas inte heller utöver eventuell beloppsbegränsning som angivits i försäkringsbrevet (förstarisk).

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

9. Gemensamma ersättningsregler

Vid ersättningsbar skada enligt momenten Skada orsakad av träskadeinsekter och Skada genom sent upptäckt dödsfall ersätts direkta reparationskostnader inklusive friläggande och återställande av skadestället.

Ersättning lämnas ej för indirekta skador och omkostnader såsom kostnad för tillfällig utflyttning från fastigheten, förlust av hyresintäkter, flyttnings-, städnings- eller lagringskostnader.

Ersättning lämnas för skäliga och nödvändiga kostnader.

Anticimex avgör i vilken form ersättning skall lämnas. Återställande får endast ske efter Anticimex godkännande. Anticimex har rätt att anvisa inköpsställe, entreprenör, reparationsmetod och material.

Om skaderegleringen medför en värdehöjning av den försäkrade byggnaden nedsätts försäkringsersättningen i motsvarande mån.

10. Försäkringstagarens åtaganden

Försäkringstagaren åtar sig att bereda eller se till att nyttjare av försäkrat utrymme bereder Anticimex personal, under dess ordinarie arbetstid, tillträde för inspektion och sanering samt om nödvändigt tillhandahålla stege, skylift och annan utrustning för att hålla platsen tillgänglig.

Försäkringstagaren åtar sig att såväl själv som nyttjare av försäkrat utrymme noggrant efterföljer eventuella instruktioner som meddelas av Anticimex, exempelvis rengöring eller borttagande av lösöre eller eventuella byggnadstekniska ingrepp inför en sanering.

Försäkringstagaren åtar sig att meddela Anticimex vid tillbyggnad eller annan förändring av byggnader eller dessas användning.

11. Säkerhetsföreskrifter

Försäkringstagaren utfäster sig att vid uppförande, reparation, om- eller tillbyggnad inte använda virke som är eller skäligen kan misstänkas vara angripet av träskadeinsekter. Vid åsidosättande av denna säkerhetsföreskrift kan ersättning från försäkringen sättas ned enligt vad som anges i försäkringsavtalslagen.

Om försäkringstagaren inte låter Anticimex utföra inspektion och/eller försanering som Anticimex anser vara nödvändig förfaller försäkringen.

Noteringar

BRANDKONTORET

Fastighetsägarnas försäkringsbolag

Stockholms Stads Brandförsäkringskontor grundades av ett antal fastighetsägare i Stockholm med syftet att solidariskt hjälpa varandra att ersätta skadorna vid brand. Året var 1746 och Brandkontoret är således Skandinaviens äldsta försäkringsbolag.

Brandkontoret startades med en enda försäkringsform: den engångsbetalda allframfidsbrandförsäkringen. Som symbol för verksamheten valdes en bild av fågel Fenix som reser sig ur askan. Den symbolen kan idag ses på de flesta av Stockholms kända fasader.

Brandkontoret är ett ömsesidigt bolag, vilket betyder att försäkringstagarna också är bolagets ägare. Delägarna utgörs av privata fastighetsägare, fastighetsbolag och fastighetsägande företag och institutioner samt bostadsrättsföreningar.

Brandkontoret är specialiserat på att försäkra fastigheter. Genom att koncentrera verksamheten till en klart avgränsad marknad uppnår Brandkontoret flera fördelar. Företaget har byggt upp en mycket hög försäkringskompetens, exempelvis när det gäller att bedöma och värdera risker. Man lär bättre känna sina kunder och deras specifika behov och kan därigenom utforma mycket konkurrenskraftiga försäkringslösningar. Brandkontoret är ett mycket välkonsoliderat försäkringsbolag.

Att arbeta förebyggande är en viktig del i Brandkontorets samarbete med befintliga kunder. Att arbeta skadeförebyggande leder till en långsiktigt bättre lönsamhet än exempelvis en kraftig ökning av försäkringsvolymen. I ett ömsesidigt bolag som Brandkontoret tjänar alla på att onödiga skaderisker elimineras.

SMIDIG SKADEREGLERING

Ett försäkringsbolag är inte bättre än sitt sätt att reglera skador. Därför blir varje skadetillfälle en test på om försäkringsbolaget kan leva upp till sina löften och kundens förväntningar. Brandkontoret har egna skadereglerare och våra referenser från fastighetsägarna/förvaltarna är de bästa.

DITT FÖRSÄKRINGSBOLAG

Brandkontoret är det ledande försäkringsbolaget för fastigheter i Storstockholm med fler än 4 000 fastigheter försäkrade. Allt sedan starten har vi varit fastighetsägarnas försäkringsbolag.

Brandkontoret

*Stockholms Stads Brandförsäkringskontor
försäkrar sedan 1746*